

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Předpoklady pro založení a fungování venkovské
komunitní školy**

Bc. Beáta Pavlů

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Beáta Pavlů

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Předpoklady pro založení a fungování venkovské komunitní školy

Název anglicky

The conditions to establish and operate rural community school

Cíle práce

Podpořit fungování venkovské komunitní školy v konkrétní obci, a to nejen na základě oficiálních požadavků, ale po podrobném zmapování potřeb místní komunity a srovnání s venkovskými školami ve stejném regionu..

Metodika

Východiskem a obecným rámcem práce je problematika komunitního vzdělávání a školství. Po tomto obecném vstupu do problematiky je věnována pozornost historii a současnosti venkovského komunitního školství v České republice. Pro tuto část práce je vypracována literární rešerše odborné literatury a odborných materiálů (MŠMT, NSVKŠ). Zvláštní pozornost je dále zaměřena na region Šumpersko, neboť studovaná komunitní škola je zde lokalizována. V této části práce bude využito materiálů a výsledků již uskutečněných výzkumných sond, na které autorka naváže a bude v nich pokračovat. Poté se již soustředí na obec Hrabenov, kde komunitní škola vznikla. Bude podán stručný vývoj této obce se zvláštním zřetelem k instituci školství a bude provedena analýza současného stavu místní MŠ a ZŠ s ohledem na uplatnění principu "zdola nahoru", jak to vyhovuje konceptu komunitního vzdělávání a školství. V této fázi práce bude využito studia příslušných místních dokumentů a doplňkových rozhovorů s reprezentanty obce a místního školství. Dle uplatnění jmenovaného principu také proběhne dotazníkové šetření sledující postoje místních obyvatel ke zřízení a působení místní školy jako komunitní. Na jeho výsledky naváže druhá série rozhovorů s případnými aktéry místní komunitní školy. V závěrečné fázi práce budou shromážděné výsledky srovnány se zkušenostmi venkovských komunitních škol v regionu, aby vyústily do formulace předpokladů pro úspěšné fungování komunitní školy v Hrabenově.

Doporučený rozsah práce

80 – 100 stran

Klíčová slova

komunitní vzdělávání, škola, venkovská obec, sociologický empirický výzkum

Doporučené zdroje informací

- HOLOUBKOVÁ, J. Zkušenosti s budováním sítě venkovských komunitních škol na území MAS Pošumaví. [diplomová práce] PEF ČZU v Praze, 2013
- HUSÁK, J., HUDEČKOVÁ, H. Perspectives of Community Education within the Czech Republic. In: Proceedings of the 12th International Conference ERIE, PEF ČZU v Praze, 2015, ISBN 978-80-213-2560-9
- KRAUSOVÁ, A. Jaké jsou požadavky na komunitní vzdělávání v podmínkách soudobé společnosti? In: Sociální práce: odborná revue pro sociální práci Roč. 2004, č. 4 (2004), s. 118-128
- LAUERMANN, M. Jak budovat a posilovat komunitní rozměr školy. In Vedení školy. Praha: Josef Raabe, 1998 – 2003. ISBN 80-863071-3-1.
- LAUERMANN, M. Komunitní škola v perspektivě českého vzdělávacího systému. [online]. 2012. Dostupný z <http://clanky.rvp.cz/clanek/a/15805/15805/KOMUNITNI-SKOLA-V-PERSPEKTIVE-CESKEHO-VZDELAVACIHO-SYSTEMU.html/>.
- LORENZOVA, J. Komunitní vzdělávání a komunitní škola. In KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, B. Prostředí, člověk, výchova. Brno: Paido, 2001, s. 29-135. ISBN 80-7315-004-2.
- Regionální publikace
- TUPÝ, P. Rozvojový potenciál venkovských komunit. [diplomová práce] PEF ČZU v Praze, 2015

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 30. 11. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 30. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Předpoklady pro založení a fungování venkovské komunitní školy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.11.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. Mgr. Heleně Hudečkové, CSc. za odborné vedení, poskytnutí mnoha cenných rad v průběhu vypracování práce a za trpělivost při vedení této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala všem reprezentantům a koordinátorům oslovených venkovských komunitních škol, kteří mi poskytovali užitečné rady a zkušenosti z praxe.

Předpoklady pro založení a fungování venkovské komunitní školy

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá venkovskou komunitní školou, která se nachází na Šumpersku v části obce Hrabenov. Tato škola je podrobně zmapována a srovnána s ostatními venkovskými komunitními školami na Šumpersku. Cílem práce je podpořit fungování venkovské komunitní školy v konkrétní obci, a to nejen na základě oficiálních požadavků, ale po podrobném zmapování potřeb místní komunity a srovnání s venkovskými školami ve stejném regionu. První část diplomové práce se zabývá představením konceptů, kde jsou popsány a vysvětleny veškeré teoretické pojmy pro vypracování praktické části. Ta se dále zabývá jednotlivými venkovskými školami na Šumpersku, rozhovory s koordinátory venkovských komunitních škol, dotazníkovým šetřením mezi místními obyvateli části obce Hrabenov a v neposlední řadě porovnáním venkovských komunitních škol na Šumpersku. Z výsledků těchto výzkumných sond pak můžeme zjistit, že o venkovskou komunitní školu Hrabenov je z řad místní komunity velký zájem a škola doplácí jen na svoji špatnou propagaci a malou aktivnost. Doporučila bych více se zaměřit na samotné fungování a propagaci této školy, a dále zapojení koordinátora, který se bude věnovat plánování a organizaci, tak aby nabídnul vzdělání a aktivity na míru potřeb místní komunity.

Klíčová slova: Komunitní vzdělávání, komunitní školství, komunitní škola, venkovská komunitní škola, venkovská obec, sociologický empirický výzkum.

Prerequisites for setting up and running a rural community school

Abstract

The diploma thesis deals with a rural community school located in Šumperk in the part named Hrabenov. This school is thoroughly mapped and compared to the other rural community schools in Šumperk. The aim of the thesis is to support the functioning of a rural community school in a particular municipality, not only on the basis of official requirements but after detailed mapping of the needs of the local community and comparison with rural schools in the same region. The first part of the diploma thesis deals with introducing concepts where all theoretical concepts for the practical part are described and explained. It also deals with individual rural schools in Šumperk, interviews with rural community school coordinators, questionnaire surveys among local residents of the village of Hrabenov and last but not least with the comparison of rural community schools in Šumperk. From the results of these research probes we can find out that the local community of Hrabenov is very interested in the local community and the school pays only for their poor promotion and low activity. I would recommend to focus on the very functioning and promotion of this school as well as the involvement of a coordinator who will be planning and organizing to offer education and activities tailored to the needs of the local community.

Keywords: Community education, community education, community school, rural community school, rural village, sociological empirical research.

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická část (koncepty a organizace)	18
3.1 Představení konceptů	18
3.1.1 Komunitní vzdělávání.....	18
3.1.2 Komunitní školství.....	20
3.1.3 Komunitní škola.....	21
3.1.4 Venkovská komunitní škola.....	22
3.2 Národní síť venkovských komunitních škol	23
3.2.1 Činnost asociace	25
3.3 Nová škola, o.p.s	29
3.3.1 Spolupráce Nové školy, o.p.s. a NVSKS.....	31
4 Historie komunitního vzdělávání a školství.....	33
4.1 Historie komunitního vzdělávání v ČR.....	35
4.2 Současnost venkovských komunitních škol v České republice	37
4.2.1 Přínos venkovské komunitní školy ke vzdělání.....	38
4.2.2 Cíle a potřeby venkovské komunitní školy.....	39
4.2.3 Zdroje financování školy	40
4.2.4 Venkovská komunitní škola a rodiče.....	40
4.2.5 Spolupráce zřizovatele a venkovské komunitní školy	41
4.2.6 Koordinátor komunitní školy.....	41
5 Komunitní školy na Šumpersku	42
5.1 Olšany	42
5.1.1 Komunitní škola Olšany	42
5.2 Hrabová.....	48
5.2.1 Komunitní škola Hrabová.....	49
5.3 Bohdíkovi	55
5.3.1 Komunitní škola Bohdíkovi	55
5.4 Dolní Studénky.....	68

5.4.1	Komunitní škola Dolní Studénky	69
5.5	Vyhodnocení působení komunitních škol na Šumpersku	73
6	Místní část obce a školství v Hrabenově	75
6.1	Obec Hrabenov.....	75
6.2	Vývoj místního školství	75
6.3	Komunitní škola v Hrabenově	76
6.3.1	Zajištění komunitního vzdělávání na VKŠ Hrabenov	78
6.3.2	SWOT analýza prostředí venkovské komunitní školy Hrabenov.....	79
6.4	Šetření dotazovací technikou a rozhovory s koordinátory VKŠ	79
6.4.1	Rozhovory.....	79
6.4.1.1	Rozhovor s koordinátorem VKŠ Hrabenov.	80
6.4.1.2	Rozhovor s koordinátorem VKŠ Bohdíkov	81
6.4.1.3	Rozhovor s koordinátorem VKŠ Olšany	83
6.4.1.4	Rozhovor s koordinátorem VKŠ Dolní Studénky	84
6.4.1.5	Rozhovor s koordinátorem VKŠ Hrabová	85
6.4.2	Šetření dotazníkovou technikou.....	85
6.4.2.1	Dotazníkové šetření	85
6.5	Srovnání VKŠ na Šumpersku.....	91
6.5.1	Podotazníkový rozhovor s koordinátorem školy v Hrabenově.....	93
7	Závěr.....	95
8	Seznam literatury	98
9	Přílohy	101
9.1	Seznam příloh.....	101

Seznam obrázků

Obrázek 1 Logo Národní sítě venkovských komunitních škol v Borech	29
Obrázek 2 Logo Nové školy o.p.s.....	32
Obrázek 3 Logo MŠ a ZŠ Olšany	48
Obrázek 4 KS Hrabová	49

Seznam tabulek

Tabulka 1 Zahraniční účast na seminářích	25
Tabulka 2 Zastoupení účastníků na seminářích podle krajů.....	26
Tabulka 3 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Olšany.....	43
Tabulka 4 Nabídka aktivit pro školní rok 2014/2015 KS Olšany.....	44
Tabulka 5 Nabídka aktivit pro školní rok 2015/2016 KŠ Olšany.....	45
Tabulka 6 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Olšany.....	45
Tabulka 7 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Olšany.....	46
Tabulka 8 Nabídka aktivit pro školní rok 2012/2013 KŠ Hrabová	50
Tabulka 9 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Hrabová	50
Tabulka 10 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Hrabová	52
Tabulka 11 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Hrabová	53
Tabulka 12 Nabídka aktivit pro školní rok 2012/2013 KŠ Bohdíkovi	57
Tabulka 13 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Bohdíkovi	58
Tabulka 14 Nabídka aktivit pro školní rok 2014/2015 KŠ Bohdíkovi	61
Tabulka 15 Nabídka aktivit pro školní rok 2015/2016 KŠ Bohdíkovi	63
Tabulka 16 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Bohdíkovi	65
Tabulka 17 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Bohdíkovi	66
Tabulka 18 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Dolní Studénky.....	70
Tabulka 19 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Dolní Studénky.....	71
Tabulka 20 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Hraběnovi	76
Tabulka 21 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Hraběnovi	77

Seznam Grafů

Graf 1 Srovnání aktivit VKŠ	74
Graf 2 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.1	86
Graf 3 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.2	87
Graf 4 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.3	87
Graf 5 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.4	88
Graf 6 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.5	88
Graf 7 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.6	89
Graf 8 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.7	90
Graf 9 Počet obyvatel v obcích VKŠ	91
Graf 10 Založení jednotlivých VKŠ na Šumpersku	92
Graf 11 Srovnání aktivit VKŠ na Šumpersku	92

1 Úvod

Ve své diplomové práci jsem se rozhodla zabývat otázkou venkovské komunitní školy. Nápad zabývat se tím jsem dostala, když se naše základní a mateřská škola rozhodla do tohoto programu zapojit. Poprvé jsem se s pojmem komunitní škola seznámila, když v regionu, kde jsem pracovala, vznikla škola tohoto typu a začala nabízet kurzy nejen pro děti, ale také pro dospělé a obyvatele dané vesnice.

Venkovská škola, kostel, místní spolky a hospoda zakládaly propojené společenství, kde se lidé v daném regionu setkávali, žili a prožívali společně chvíle v rámci různých společenských událostí.

V dnešní době jsme na jedné straně svědky zániku takových společenství, na straně druhé vznikají nové formy, které se jinými postupy snaží na takové společenství navazovat. Jednou z takovýchto aktivit jsou projekty venkovských komunitních škol, které vycházejí z konceptu komunitního vzdělávání.

Málokdo ví, co komunitní škola obnáší. Komunitní vzdělávání je proces, který zapojuje občany bez rozdílu věku do života komunity tak, že uspokojuje jejich vzdělávací, sociální a kulturní potřeby. Pro děti předškolního věku to může být výuka cizích jazyků, tvořivých činností a pohybových aktivit. Mládež by mohla komunita zaujmout výukou tanců, sportovních her, nebo například chovatelskými kroužky. Dospělé občany začleníme do této komunity díky kreativním kurzům jako je například pletení košíků či vzdělávání v informačních technologiích pro seniory. Tyto aktivity se budou odvíjet v prostorách místní školy a o jejich vedení se budou starat místní učitelé a popřípadě externisté.

Já jsem byla učitelkou jedné malé školky, která je spojená s malotřídní základní školou, která se do programu komunitních škol také zapojila. Proto jsem si zvolila téma mé diplomové práce s názvem “ DOPLNÍME “. Škola, ve které jsem pracovala, sídlí v malé vesničce na Šumpersku v části obce Hrabenov a praktická část práce se na ni bude v konečném důsledku vztahovat.

Hlavní důraz v této diplomové práci bude kladen na úspěšné fungování komunitní školy v Hrabenově. Zároveň oslovím další venkovské komunitní školy na Šumpersku

a budu srovnávat jejich vývoj aktivit mezi sebou a s aktivy v komunitní škole v Hrabnově. Podle mého názoru tuto komunitu občané části obce Hrabnov příznivě přivítají a budou její nabídky využívat.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je podpořit fungování venkovské komunitní školy v konkrétní obci, a to nejen na základě oficiálních požadavků, ale po podrobném zmapování potřeb místní komunity a srovnání s venkovskými školami ve stejném regionu.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je charakterizováno komunitní vzdělávání, školství, komunitní školy, historie a dále současnost venkovských komunitních škol v České republice, Národní síť venkovských komunitních škol a Nová škola, o.p.s.

V teoretické části diplomové práce je věnována pozornost úvodu do problematiky komunitního vzdělávání, vymezení základních pojmů, historii a současnosti venkovského komunitního školství v České republice. V této části práce je vypracována literární rešerše odborné literatury a odborných materiálů (například ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, národní sítě venkovských komunitních škol) a výzkumných prací

Praktická část si klade za cíl představit venkovské komunitní školy na Šumperku, s porovnáním aktivit těchto škol a důkladně zmapovat komunitní školu v Hrabenově. To je podloženo dotazníkovým šetřením u místních obyvatel, rozhovorem s koordinátory venkovských komunitních škol a rozhovorem s ředitelkou komunitní školy Hrabenov.

Další část diplomové práce je zaměřena na region Šumpersko, neboť komunitní škola je lokalizována v části obce Hrabenov v obci Ruda nad Moravou. V regionu je již několik vzniklých škol tohoto typu a to komunitní škola Bohdíkov, komunitní škola Dolní Studénky, komunitní škola Hrabová a komunitní škola Olšany. V této části práce jsou využity materiály a výsledky již uskutečněných výzkumných sond, na které práce navazuje a pokračuje v nich.

Poté se práce zaměřuje na komunitní školu v části obce Hrabenov. Je proveden stručný popis strategie, přínosů, právních norem a cílů komunitní školy v části obce

Hrabenov, popis školy samotné, a zvláštní zřetel je kladen na uplatnění principu "zdola nahoru". Analýza představuje rozbor zkoumaného předmětu, jevu či situace na jednotlivé části, které jsou později sledovány primárním výzkumem.

V této fázi práce je využito studia příslušných místních dokumentů a doplňkových rozhovorů s koordinátory místních venkovských komunitních škol. Aby se uplatnil jmenovaný princip „zdola nahoru“, proběhne dotazníkové šetření, které má mít za úkol zmapovat postoje místních obyvatel ke zřízení, působení místní školy jako komunitní a jejich postoje k připravujícím se kurzům. Na jeho výsledky naváže druhá série šetření v podobě rozhovorů s koordinátorem místní venkovské komunitní školy.

V závěrečné fázi diplomové práce jsou shromážděny výsledky vyhodnoceny a srovnány se zkušenostmi venkovských komunitních škol na Šumpersku, tak aby vyústily do návrhu řešení pro úspěšné fungování venkovské komunitní školy v Hrabenově.

Téma komunitního vzdělávání a komunitních škol v jejich praktické podobě je zatím v české odborné literatuře zastoupeno málo. Informace k tématu budou čerpany především:

- *v odborných knihách, které se věnují pedagogickým tématům:*
 - KRAUS, B.: člověk – škola – výchova
 - WALTEROVÁ, E.: úloha školy v rozvoji vzdělanosti
- *v odborných a vědeckých člancích z oboru a oblastí:*
 - Pedagogika (učitelské listy a další)
 - Regionální publikace (o školství a komunitním školství, zejména na Šumpersku)
 - Výroční zprávy komunitních škol (na Šumpersku)
 - Materiály NSVKŠ
 - BARTÁK, M. Venkovská komunitní škola.

- HUSÁK, J., HUDEČKOVÁ, H. Perspectives of Community Education within the Czech Republic. In: Proceedings of the 12th International Conference ERIE, PEF ČZU v Praze
- KRAUSOVÁ, A. Jaké jsou požadavky na komunitní vzdělávání v podmínkách soudobé společnosti?
- LAUERMAN, M. Jak budovat a posilovat komunitní rozměr školy. In Vedení školy.
- LAUERMAN, M. Komunitní škola v perspektivě českého vzdělávacího systému.
- LORENZOVÁ, J. Komunitní vzdělávání a komunitní škola.
- POLÁČKOVÁ, B. Prostředí, člověk, výchova.
- *na internetových stránkách:*
 - www.komunikativnivzdelavani.cz,
 - www.novaskola.org,
 - webové stránky různých komunitních škol.
- bakalářské a diplomové práce:
 - bakalářská práce Petr Tupý, 2013
 - diplomová práce Milan Barták, 2011
 - diplomová práce Jiřina Huloubková, 2013
 - diplomová práce Petr Tupý, 2015

Dotazníkové šetření, které je využito v diplomové práci je kvantitativní metodou výzkumu veřejného mínění, které je aplikováno na občany části obce Hrabenov. Tímto výzkumem jsou zkoumány názory a postoje místní komunity na komunitní školu Hrabenov. Dotazníkové šetření je prováděno v první polovině října a oslovení jsou místní občani ve věkové skupině 15-69 let. Připraveno je 100 kusů polostrukturovaných

dotazníků, které jsou osobně předány a osobně vybrány, popřípadě na příslušném sběrném místě. Poté jsou dotazníky vyhodnoceny a převedeny do grafické podoby.

Další výzkumnou metodou, která je v diplomové práci využita je rozhovor, který probíhá s koordinátory venkovských komunitních škol a s ředitelkou školy Hrabenov. Tato výzkumná metoda je rozdělena na 3 fáze. V úvodní fázi je navázání kontaktu s koordinátory místních komunitních škol na Šumpersku. V další fázi, která se nazývá tzv. „jádro rozhovoru“ je zaměřená pozornost na samotné dotazování týkající se problematiky místního komunitního školství. V poslední fázi rozhovoru proběhne shrnutí, uvolnění atmosféry a naladění na další spolupráci.

Po zpracování dotazníku od místních obyvatel Hrabenova je uskutečněno druhé kolo rozhovoru s paní ředitelkou místní venkovské komunitní školy. Kde se touto výzkumnou metodou získávají informace o postoji komunitní školy k vyhodnocenému dotazníku. Upřesnění obsahu rozhovoru je věnována pozornost v empirické části práce a záznamový arch rozhovorů je uveden jako příloha.

3 Teoretická část (koncepty a organizace)

3.1 Představení konceptů

3.1.1 Komunitní vzdělávání

Nejširším pojmem, který je třeba v této práci představit, je komunitní vzdělávání.

Komunitní vzdělávání je přístup, jehož jednotlivé činnosti a postupy vytváří prostor k tomu, aby se lidé a organizace z dané komunity (jednotlivci, školy, veřejné i soukromé organizace, spolky, rodiny apod.) staly partnery při řešení potřeb a konfliktů dané komunity“ (Vik, 2007, s. 23).

Komunitní vzdělávání je založeno na třech principech:

1. *„Prvním je celoživotní učení.*

Učení chápeme jako celoživotní proces. V rámci komunitního vzdělávání se zasazujeme o poskytování formálních a neformálních učebních příležitostí pro všechny členy komunity. Tyto příležitosti jsou nabízeny na základě potřeb dané komunity.

2. *Druhým principem je aktivní zapojení komunity.*

Při zavádění této filosofie vzdělávání podporujeme smysl pro občanskou zodpovědnost, poskytujeme příležitosti pro vedení jednotlivých aktivit pro členy komunity a povzbuzujeme demokratické procesy při místním rozhodování. Do rozhodování zapojujeme různé skupiny populace, a to ve všech aspektech života komunity.

3. *Třetím základním principem je efektivní využívání zdrojů.*

Při aktivitách propagujeme efektivní využívání fyzických, finančních i lidských zdrojů, které má komunita k dispozici, a zároveň podporuje omezování duplicitních služeb pomocí podpory vzájemné spolupráce místních organizací. Komunitní vzdělávání může fungovat na školách, v komunitních centrech, ale i v mateřských školkách, domovech důchodců či v městských knihovnách. Dlouhodobým cílem každé takové organizace je napomáhat rozvoji místní komunity.

Často zmiňovanými potřebami komunity mohou být např. školení nezaměstnaných, mimoškolní aktivity dětí, vzdělávání dětí, vzdělávání osob určitým způsobem diskriminovaných na trhu práce (matky na mateřské dovolené, zdravotně postižení, příslušníci etnických skupin apod.), zvyšování kvalifikace a mnoho dalších" (Vik, 2007, s. 23).

Z tohoto uvedení vyplývá v metodice zmiňovaný princip „zdola nahoru“ - je předpokládána iniciativa místních aktérů, kteří reprezentují různé skupiny místní populace. Je zde kladen důraz na využití všech druhů místních zdrojů pro rozvoj místní komunity prostřednictvím procesů celoživotního učení.

V odborné literatuře můžeme nalézt celou řadu definic tohoto pojmu a tak si některé z nich představíme:

„Komunitní vzdělávání je vzdělávání organizované v rámci obce, komunity pro občany“ (Mareš, Gavora, 1999, s. 35).

Matoušek definuje komunitní vzdělávání jako *„strategie rozvoje komunity, jejímž cílem je zlepšit život lidí a jejímž hlavním prostředkem je formální, případně neformální vzdělávání lidí“ (Matoušek, 2003, s. 95).*

Allen uvádí komunitní vzdělávání jako *„významný pokus přiblížit vzdělávací politiku praxi, tak aby umožnila vytvoření bližšího vztahu mezi vzděláváním a komunitou“ (Krausová, 2004, s. 119).*

„Komunitní vzdělávání je jedinečný přístup k rozvoji komunity a lidských zdrojů, který klade důraz na vzdělávání, jak formální tak neformální. Je to zaměření klíčové, neboť úroveň vzdělávání a úspěch společnosti a jednotlivců v ní žijících jsou přímo úměrné. Praxe komunitního vzdělávání vede ke zlepšení kvality života všech členů komunity i komunity jako takové“ (Dobešová, 2002, s. 12).

Armstrong charakterizuje komunitní vzdělávání jako *„komunitní vzdělávání je svobodně a dobrovolně vyjednané, z komunity a pro její užitek vzešlé učení se, které mohou iniciovat i neoborníci, coby prostředek ke snižování sociální nerovnosti, prosazování změny a zmocňování lidí“ (Čejková, 1999, s. 14).*

Podle Hartla *“komunitní vzdělávání zahrnuje vzdělávací programy, jejichž cílem není rozvoj jednotlivce nebo malé skupiny lidí, ale rozvoj určitého společenství – komunity, jejich cílem je dosažení změny v určité struktuře mezilidských vztahů prostřednictvím vzdělávání členů celého systému”*(Hartl, 1997, s. 32).

Za to podle Krausové komunitní vzdělávání představuje *„most mezi komunitou a poskytovateli vzdělávacích programů. Cílem je povzbudit lidi, aby ovlivňovali a využívali vzdělávací programy a zároveň se na nich podíleli“*(Krausová, 2004, s. 125).

Průcha charakterizuje komunitní vzdělávání jako *“plánovanou vzdělávací činnost školy, která zahrnuje jiné skupiny místní komunity než jsou žáci, která se může výrazně podílet na celoživotním vzdělávání obyvatel obce, usilovat o řešení partikulárního problému nebo zlepšení kvality života obce jako celku”*(Průcha, 2001, s. 62).

Ve školách, které sídlí na malé obci, nebo její části je z velké většiny přínos financí právě od zřizovatele, kterým je obec. Této finanční podpory by bylo škola nevyužít pro více než jen poskytování základního vzdělávání. Dalším finančním zdrojem jsou programy, které jsou spolufinancovány Evropskou unií. Tyto programy mají ale určité podmínky, a to aby z projektů zaplacené zlepšení nebo vybavení školy bylo využitelné i pro veřejnost.

3.1.2 Komunitní školství

Předchozí oddíl, resp. výběr citací z odborné literatury, v tom oddílu uvedených naznačuje propojení komunitního vzdělávání s komunitní školou, přestože takové vzdělávání neomezuje organizování školou. Zejména to je zjevné ve třetím základním principu komunitního vzdělávání (viz str. 17). Zprvu se zastavme u výkladu přívlastku „komunitní“.

Toto slovo pochází z latinského slova “communitas” a jde o společenství živých bytostí, které sdílejí určitou oblast, zájmy. V našem případě jde o „vzdělávací a výchovné“ zájmy. Komunitu charakterizuje zejména sdílená vzájemná interakce, vycházející například ze společných potřeb nebo zájmů. Komunity se obvykle vytvářejí na jednom konkrétním místě, nicméně každá skutečná lidská komunita je vždy založena na vzájemném fyzickém styku více živých lidí.

Keller vymezuje komunitu jako „sociální útvar charakterizovaný zvláštním typem sociálních vazeb uvnitř mezi členy, tak specifickým postavením navenek, v rámci širšího sociálního prostředí“ (Keller, 1996, s. 512).

Smotlachová má na komunitu téměř stejný pohled, jako Keller. Charakterizují ji jako „společenství lidí spojených společným poutem“ (Smotlachová, 2000, s. 16).

Podle druhu tohoto pouta pak můžeme rozlišovat tyto typy komunit:

- komunita sídelní - sdílené území
- komunita morální – sdílené duchovní hodnoty
- komunita terapeutická - společné řešení psychického nebo fyzického problému
- komunita výcviková – zaměřena na sebepoznání, osobnostně sociální rozvoj.

V kontextu komunitního vzdělávání komunitou rozumíme především komunitu geografickou a místní. Geografická komunita vzniká na lokálním principu, tzn., že ji tvoří lidé žijící v určité lokalitě, jejich životní situace a problémy, jež tam vznikají. Kontext komunitního školství pak naznačuje vazbu na funkční organizaci - školu.

Komunitní školství lze také chápat jako místo setkávání občanů daných obcí, pro které komunitní škola vznikla za účelem společného soužití, poznání, kultury, zábavy a případných dalších aktivit, vždy směřujících ve prospěch rozvoje obce.

3.1.3 Komunitní škola

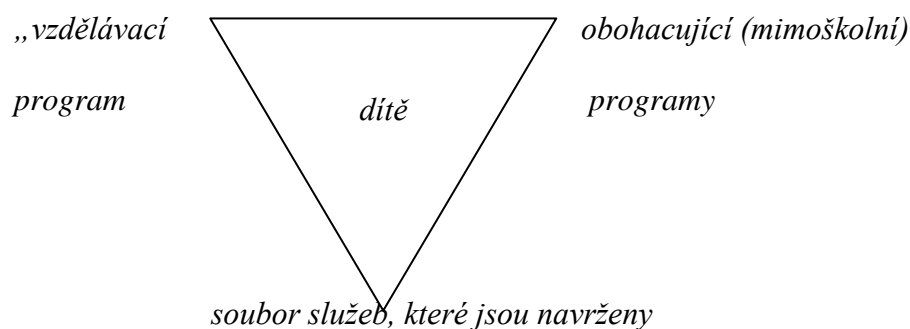
Od běžné školy se komunitní škola liší tím, že k tradičnímu vzdělávání v rámci školní výuky připojuje mimoškolní aktivity, které nejsou určeny pouze učitelům školy. Komunitní škola funguje jako komunitní centrum: spolupracuje s jinými institucemi, iniciuje projekty přispívající k rozvoji komunity, pěstuje smysl pro komunitu. Usiluje o to, aby se její členové vzájemně znali, pomáhali si a spolupracovali při řešení určitého problémů komunity. Komunitní školu lze tedy označit, jako nemovitost či prostor ve kterém se lidé schází a odehrává se zde určité společenství.

Komunitní školy podle Neumajera „jsou pak ty školy které provozují vzdělávání za pomoci zapojení místní komunity do tohoto procesu. Výsledkem by mělo být obohacení výuky dětí i dospělých a v důsledku i celé komunity“ (Neumajer, 2001, s. 6).

Základní rozdíl mezi tradiční školou a školou komunitní lze vyjádřit:

TRADIČNÍ ŠKOLA		KOMUNITNÍ ŠKOLA
otevřená od 8 do 16 hodin	-	otevřená od 7 do 22 hodin
5 dní v týdnu	-	7 dní v týdnu
po dobu 40 týdnů v roce	-	po dobu 52 týdnů v roce
Pouze klasická výuka ve třídách	-	Nabídka mimoškolních aktivit nejen pro děti, ale i dospělé.

Současná komunitní škola je podle Jane Quinn, škola, která zastupuje Koalici komunitních škol:

s cílem odstranit bariéry bránící dětem ve vzdělávání a zdravém růstu, jsou to zdravotní služby, psycholog pro děti, které ho potřebují, sociální služby pro děti a dospělé apod.“ (Quinn, 2008, s. 4).

3.1.4 Venkovská komunitní škola

Venkovskou komunitní školou rozumíme vzdělávací zařízení sídlící a provozující svoji činnost ve venkovské obci. Vymezení se vztahuje na obec do 5000 obyvatel. Současně je stanoveno 5 následujících předpokladů:

1. Právní forma venkovské komunitní školy (VKŠ) je buď

- a) NNO a to Občanské sdružení dle zákona 83/1990 Sb. nebo obecně prospěšná společnost,
 - b) příspěvková organizace obce,
 - c) vedlejší hospodářská činnost v rámci Základní školy v obci.
2. VKŠ poskytuje nějakou formou základní celoživotní vzdělávání přístupné všem dospělým obyvatelům obce a to přímo v obci.
 3. VKŠ sídlí a působí pouze v jedné obci, případně umožňuje vzdělání občanům z nejbližších spádových obcí, které vlastní školu nemají.
 4. VKŠ se nějakou formou pravidelně podílí na obecních rozvojových aktivitách (strategie, semináře, besedy) a komunitním životě obce (kluby občanů, bývalých žáků – teenagerů, sportovní kroužky dospělých, divadla, plesy, koncerty).
 5. VKŠ má samostatný oddělený rozpočet a je řízena s respektováním principů finanční soběstačnosti a dlouhodobé udržitelnost (MŠMT, 2008).

3.2 Národní síť venkovských komunitních škol

Národní síť venkovských komunitních škol byla založena jako celostátní asociace 26. listopadu 2005 v Borech na základě dohody zástupců venkovských komunitních škol a zájemců o celoživotní venkovské vzdělávání na závěrečném semináři projektu „Komunitní obec Bory“. Zaměření aktivit sítě: podpora vesnického celoživotního vzdělávání, zachování vesnických škol, rozvoj vesnických komunit zdola, budování partnerství a mezinárodní spolupráce. Tato asociace se podílí na rozvoji metod a sítí pro celoživotní vzdělávání na venkově EU i po celé Evropě a má partnery ve více než 10 evropských i mimoevropských státech. Právní formou asociace je občanské sdružení. U následujících textů jí blíže představím.

Národní síť venkovských komunitních škol je nezávislá nestátní nezisková asociace působící na celém území České republiky. Byla založena pro vesnický komunitní rozvoj na bázi partnerství s důrazem na celoživotní vzdělávání venkovské populace v komunitních školách, jejich zakládání a podporu.

Valná hromada Národní sítě venkovských komunitních škol přijala definici venkovské komunitní školy takto:

„Komunitní škola je vzdělávací instituce, která nabízí možnost celoživotního učení komunitě (dětem, rodičům, veřejnosti) a reaguje na její potřeby a zájmy. Pracuje na principu otevřenosti, aktivním zapojováním rodičů a občanů a budováním partnerství zlepšuje sociální klima školy i komunity. Efektivně využívá místních zdrojů a napomáhá místnímu rozvoji“(Eliáš, 2008, s. 4).

Rada Národní sítě venkovských komunitních škol:

- Mgr. František Eliáš - předseda
- Pavel Eliáš - starosta obce České Heřmanice
- Ing. Jan Fiala - fyzická osoba
- Mgr. Alena Vokurková - KŠ Bohdík
- Mgr. Jarmila Machalíčková - KŠ T.R.N.K.A.
- Ing. Jiří Linhart - starosta obce Hrabová
- Ing. Petr Ondruška - fyzická osoba

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech

- *„Je nezávislá nezisková organizace působící na celém území ČR.*
- *Je zaměřena na podporu rozvoje vesnických komunit.*
- *Má širokou nabídku v oblasti spolupráce a vzdělávání.*
- *Přináší vlastní i zahraniční zkušenosti.*
- *Nabízí partnerství všem aktérům pracujícím v rozvoji venkova a na poli celoživotního učení“*(Jarošová, 2008, str. 2).

3.2.1 Činnost asociace

Rok 2006

První valná hromada proběhla v dubnu 2006, kde bylo na 2leté období zvolena 5člená rada v čele s předsedou panem Eliášem. Na této valné hromadě se stanovil členský příspěvek pro fyzické a zvláště pro právnické osoby. Hlavní činností bylo nábor nových členů, šíření informací o činnosti a příprava semináře „Evropský týden venkovského vzdělávání“.

Jednou z prvních aktivit Národní sítě venkovských komunitních škol byla realizace Evropského týdne venkovského vzdělávání. Hlavním partnerem se stala Obec Bory a firma E consulting. Toto setkání mělo za cíl shrnout zkušenosti s venkovskými komunitními školami v ČR a v Evropě. V průběhu týdne byli realizovány 3 semináře:

- *Jak založit a udržet vesnickou komunitní školu pro vzdělávání dospělých*

Cílem tohoto semináře bylo odstranit překážky v myšlení a ukázat, že to jde.

- *Venkovské komunitní školy v Evropě*

Cílem bylo shrnutí praxe a první kroky k mezinárodním projektům venkovských škol.

- *Vzdělávání na venkově v Evropě*

Cílem tohoto semináře bylo projednání metod a cest se zástupci z Finska, Švédska, Polska, Turecka a Walesu.

Během celého týdne se zde vystřídalo 60 účastníků z toho ředitelé a učitelé škol, starostové a zastupitelé obcí, zástupci krajských úřadů, úřadů práce, manažeři místních akčních skupin, konzultanti a členové mnoha neziskových organizací.

Zahraniční účastníci na seminářích:

Tabulka 1 Zahraniční účast na seminářích

Slovensko	1
Švédsko	2
Finsko	1

Polsko	2
Turecko	1
Wales	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Zastoupení účastníků na seminářích podle krajů:

Tabulka 2 Zastoupení účastníků na seminářích podle krajů

Hlavní město Praha	6
Středočeský Kraj	1
Jihočeský Kraj	1
Plzeňský Kraj	3
Karlovarský Kraj	1
Ústecký Kraj	1
Liberecký Kraj	1
Královéhradecký Kraj	2
Pardubický Kraj	1
Vysočina	19
Jihomoravský Kraj	2
Olomoucký Kraj – Zlínský Kraj	3
Moravskoslezský Kraj	3

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Toto evropské setkání dalo podnět nejen k další činnosti, ale bylo inspirující pro některé venkovské školy k rozvoji komunitního vzdělávání ve své obci.

Rok 2007

V tomto roce se uskutečnil seminář Svenska studien centralen Vaasa – Finsko. V rámci konference Svenska Studien Centralen ve finském městě Vaasa, seminář byl věnován metodám venkovského rozvoje s nazvaném „Methods for mobilisation – a key to Local Development“.

Dalším seminářem byl seminář „Mobilizační metody pro rozvoj venkovských obcí“ kde vedle českých příspěvků zazněly i přednášející ze Švédska a Finska. Na semináři se zúčastnili zástupci 4 států, zapojila se i obec Bory a představila nové rozvojové projekty.

Představitelé Národní sítě venkovských komunitních škol se zúčastnili v Praze semináře Nové školy,o.p.s. „Komunitní škola a právo“.

Rok 2008

V lednu navštívili pan František Eliáš a pan Jan Fiala Wales a Anglii, a jednali v rámci schůzek organizovaných s dalším z členů Evropského výboru pro venkovské komunitní školy profesorem Martinem Fittonem. Navštívili zdejší Ministerstvo školství, seznámili se s národním programem komunitního školství v Británii a Walesu, a jednali o spolupráci s organizacemi pro komunitní školy zejména ContinYou Cymru.

V březnu byla na MŠMT oficiálně ustanovena pracovní skupina pro rozvoj konceptu komunitních škol. Téhož měsíce proběhl seminář MŠMT pro rozvoj komunitních škol v Telči. Setkání organizované Ministerstvem školství se zúčastnilo celkem 9 členů a ukázalo rozdílné pohledy na komunitní školy ve městech a na venkově.

V říjnu se NSVKŠ zapojila jako jediný český účastník do mezinárodního projektu Evropské venkovské aliance nazvaného „Evropský hlas venkova“. Ten má za cíl zjistit názory lidí žijících na vsích na udržitelný rozvoj obce i venkova a seznámit s nimi politiky a úředníky EU v Bruselu. Zapojeny jsou země, jako je Estonsko, Litva, Lotyšsko, Polsko a Slovensko. Rekordní počet 75 účastníků se sešel na semináři „Vesnické komunitní školy jako nástroj rozvoje venkovské identity a kvality života v obcích“, který proběhl téhož měsíce.

Rok 2009

Projekt „Neziskové komunitní školy - centra místního partnerství“ je realizován v opatření Mezinárodní spolupráce a jeho hlavním cílem je využít zkušenosti partnerů a partnerských zemí ke splnění cílů projektu, zejména zakládání neziskových komunitních škol na venkově zaměřených na podporu vzdělávání dospělých s cílem zvýšit jejich zaměstnatelnost a postavení na trhu práce.

V listopadu proběhl seminář celoživotního vzdělávání na venkově pod názvem „Venkovské komunitní školy 2009“ v rámci projektu s podporou obce Bory. Tématem semináře, byla spolupráce a vztahy mezi obecními komunitami a komunitními školami na vsích a ve venkovských městech.

Rok 2010

V tomto roce proběhl Mezinárodní seminář „Venkovské komunitní školy 2010 – Udržitelnost“, který se konal ve škole v Borech.

Dále v též roce byl uveden evropský projekt „Kapacity 50+ jako prostředek rozvoje venkova“. Projekt v rámci „Učícího se partnerství“ programu Grundtvig má za cíl využít schopností v rozvoji venkova, nalézt metody jak je zapojit a zúročit jejich životní zkušenosti.

Rok 2011 - SOUČASTNOST

S podporou Evropského sociálního fondu „Rovné příležitosti ve venkovských místních partnerstvích“ v operačním programu „Lidské zdroje a zaměstnanost Ministerstva práce a sociálních věcí“, který se realizoval v průběhu roku 2011 a měl dvě klíčové aktivity: série úvodních seminářů v krajích Olomouckém i Moravskoslezském a podstatnou část školení vesnických koordinátorů.

Dalším činností byl projekt „Pojďme se učit v naší komunitní škole!“, který se dostal mezi 25 podpořených z 300 žadatelů. Na projektu spolupracovalo s NSVKŠ šest partnerů venkovských komunitních škol z českého venkova: Komunitní škola Bory, Komunitní škola Švihov, Komunitní škola Krok za krokem, Komunitní škola Rosice, Komunitní škola Starý Jičín a Komunitní škola T.R.N.K.A.

Projekt realizovaný na území Olomouckého a Moravského kraje s názvem „Rovné příležitosti ve venkovských místních partnerstvích“, vstoupil v roce 2013 do posledního

roku realizace. Byly dokončeny zbývající klíčové aktivity projektu a projekt v říjnu úspěšně skončil.

V roce 2013 proběhl také projekt, v němž má NSVKŠ partnery ze zemí Švédska, Lotyšska, Estonska, Irska a Polska pod názvem „Evropská venkovská síť pro komunitní vzdělávání na podporu místní ekonomiky“.

Mezi další významné aktivity stojí za zmínku mezinárodní workshop Grundtvig „Gramotnost v evropských venkovských regionech“, kterým se Národní síť venkovských komunitních škol zařadila do katalogu evropských vzdělávacích organizací, zhodnotil dosavadní vzdělávací zkušenosti národní sítě na poli organizace rozvoje a vzdělávání na místní úrovni.

V dalších letech se podařilo v projektu „Evropská venkovská síť pro komunitní vzdělávání na podporu místní ekonomiky“ úspěšně uskutečnit řadu domácích i mezinárodních aktivit.

Obrázek 1 Logo národních sítí venkovských komunitních škol v Borech

Zdroj:bory.cz/cs/vzdlavani/komunitni-kola

3.3 Nová škola, o.p.s

Obecně prospěšná společnost, která od roku 1996 podporuje vzdělávání menšin, cizinců a sociálně znevýhodněných dětí a mládeže. Má velký podíl na zavádění romských pedagogických asistentů do základních škol, které dále podporují prostřednictvím kurzů a projektů. Je to také organizace podporující komunitní vzdělávání v České republice a zasloužila se o vydání několika metodických příruček pro komunitní školy.

Většina projektů Nové školy, o.p.s. je zaměřena na romskou menšinu a znevýhodněné děti např. projekt:

- „Romano suno“

V českém překladu „romský sen“, tento projekt je založen na literární a výtvarné soutěži pro žáky ZŠ a SŠ, jehož cílem je umožnit romským dětem a mladým dospělým vyjádřit se v jazyce, který se ve veřejném prostoru vyskytuje jen okrajově.

- „Rozlety“

Tento program je zaveden od roku 2003 a snižuje znevýhodnění dětí ve školách formou pravidelného skupinového doučování v prostorách Nové školy. Cílem programu je zvýšení šancí znevýhodněných dětí na dosažení středoškolského a vyššího vzdělání a jejich následného uplatnění na trhu práce.

- „Pal amende amenca“

Česky „O nás s námi“, který si klade za cíl dát žákům ZŠ a SŠ možnost seznámit se zajímavou a neformální cestou s romskou historií a kulturou a zasadit je do kontextu současnosti.

- „Šance na úspěch“

Cílem projektu je posílit příležitosti předškolních dětí a žáků ZŠ z odlišného sociokulturního prostředí prostřednictvím zpřístupnění funkce školního asistenta pro sociálně znevýhodněné, zvyšování jeho kompetencí a rozšíření nabídky asistenčních služeb poskytovaných ZŠ.

Činnost Nové školy lze rozdělit do čtyř hlavních pilířů:

1. podpora asistentů pedagoga a zavádění konceptu školních asistentů,
2. podpora čtenářské gramotnosti,
3. podpora romštiny jako živého jazyka,
4. přímá podpora dětí.

3.3.1 Spolupráce Nové školy, o.p.s. a NVSKS

Jak už bylo řečeno Nová škola, o.p.s. se zaměřuje na programy zavádění komunitního vzdělávání do českých škol a to od roku 2000. V průběhu let došlo k rozdílnému východisku v pojetí komunitního školství ve městech a na venkově. Působnost Nové školy, o.p.s. je však velmi široká, a ani při dobré vůli a vysokému pracovnímu nasazení nebyla schopna pokrýt specifika venkova a venkovských komunitních škol.

Proto došlo v roce 2007 k zásadní změně, a to k smluvní dohodě mezi Novou školou, o.p.s. a Národní sítí venkovských komunitních škol se sídlem v Borech o partnerství a vzájemné spolupráci v aktivitách pro komunitní vzdělávání v České republice. Spolupráce těchto dvou organizací byla navázána za jasně daných podmínek.

„Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech:

- *prezentovat Novou školu jako partnera a garanta komunitního školství ve městech a na svých akcích seznamovat s činností Nové školy,*
- *spolupracovat s Novou školou na rámcových programech komunitního školství pokrývajících společně města i venkov v České republice,*
- *informovat Novou školu o svých aktivitách a zapojovat ji do relevantních z nich.*
- *spolupodílet se na aktivitách Nové školy dle svého uvážení a na principu vzájemné výhodnosti,*
- *v rámci svého členství v asociacích a sítích v ČR i na mezinárodních úrovni informovat o roli Nové školy a této partnerské smlouvě,*
- *sdílet zajímavé zkušenosti, podněty a příklady dobré praxe s uvedením pramene.*

Nová škol, o.p.s. bude:

- *prezentovat Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech jako partnera a garanta komunitního školství ve venkovských obcích v návaznosti na budování místního partnerství, venkovský rozvoj a principy metody Leader a na svých akcích seznamovat s činností NSVKŠ,*

- *spolupracovat se Národní sítí venkovských komunitních škol se sídlem v Borech na rámcových programech komunitního školství pokrývajících města i venkov v České republice,*
- *informovat Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech o svých aktivitách a zapojovat ji do relevantních z nich,*
- *se spolupodílet na aktivitách Národní sítě venkovských komunitních škol se sídlem v Borech dle svého uvážení a na principu vzájemné výhodnosti,*
- *v rámci svého členství v asociacích a sítích v ČR i na mezinárodní úrovni informovat o roli Národní sítě venkovských komunitních škol se sídlem v Borech a této partnerské smlouvě,*
- *sdílet zajímavé zkušenosti, podněty a příklady dobré praxe s uvedením pramene“(Barták, 2011, str. 49).*

Obrázek 2 Logo Nové školy o.p.s.

Zdroj: novaskolaops.cz

4 Historie komunitního vzdělávání a školství

“Koncept komunitního vzdělávání vznikl ve 30. letech 20. století v USA jako reakce na vrcholící ekonomickou krizi. U jeho zrodu stál Frank Manley, učitel z Flintu ve státě Michigan. Přišel s nápadem širšího využívání školy, s cílem pomoci zejména mladým lidem překonat jejich tíživou ekonomickou a sociální situaci. Myšlenka komunitního vzdělávání zaujala úspěšného podnikatele Charlese Stewarta Motta a ten ji začal finančně podporovat, založil nadaci, The C.S. Mott Foundation, která podporuje šíření myšlenek komunitního vzdělávání v celém světě”(Šubrtová, 2006, s. 14).

Jak už bylo zmíněno Flintský koncept komunitního vzdělávání byl iniciován místním mladým učitelem Frankem Manleym, který přišel s nápadem, že by školní budovy mohly být využity po celý den a pomáhat lidem překonat jejich nepříznivou ekonomickou a sociální situaci, působit preventivně proti patologickým jevům a nabídnout jim smysluplné vyplnění volného času.

Úspěchy projektu přilákaly do Flintu zájemce z řad odborné veřejnosti, kteří se sjížděli z celého světa, aby se na základě zdejších zkušeností učili a mohli pak tento koncept aplikovat ve svých školách a komunitách.

Po druhé světové válce se začali objevovat snahy o vznik komunitních škol i ve vzdálené Velké Británii. O tuto snahu se přičinil pan Henri Morrise, který se nechtěl smířit s tím, že se školy stále více oddělují od sociálního života obce. Tzv. Morrisův model: Village College se začal uskutečňovat až od 60. let.

Na konci 80. let 20. století vznikla organizace všech – Mezinárodní asociace komunitního vzdělávání (The International Community Education Association), která je zaměřena na komunitní vzdělávání. Hlavní sídlo organizace je v Anglii, ale své kanceláře má po celém světě – v Africe, Asii, Evropě, Severní Americe, Jižní a Střední Americe, v oblasti Karibiku, Pacifiku atd..

Do střední a východní Evropy se myšlenka komunitního vzdělávání a komunitních škol začala dostávat od roku 1992, kdy *“Elizabeth Lorant, ředitelka nadace Soros Foundation sídlící v New Yorku a v Budapešti, přišla s názorem, že když je možné koncept*

komunitního vzdělávání realizovat v USA, mohlo by se to podařit i v evropských postkomunistických zemích”(Barták, 2011, s. 28).

V roce 1997 začaly nadace Soros Foundation a C.S. Mott Foundation podporovat projekty zaměřené na komunitní vzdělávání jak v České, tak i Slovenské republice. Prvním zavedeným konceptem na Slovensku v roce 1997 bylo komunitní vzdělávání na víceletém Komenského gymnáziu. Koncept byl zaměstnancům školy a veřejnosti představen téhož roku v červnu a pak následovala návštěva komunitních škol v Maďarsku. Tento program byl koordinován nadací „Škola otevřená dokořán“ za finanční podpory Open Society Fund v Bratislavě.

Velkou zásluhu za vybudování komunitních škol má Georg Soros, který podporoval školy tohoto typu ve střední a východní Evropě prostřednictvím svých nadací.

Již v roce 1998 vláda USA podpořila tyto snahy také a to tím, že začala podporovat městské a venkovské programy mimoškolních aktivit pod názvem „Program komunitních vzdělávacích center 21. století“.

Komunitní vzdělávání v Anglii

V Anglii je komunitní vzdělávání organizováno prostřednictvím komunitních škol. K rozvoji komunitních škol tzv. „Village colleges“ docházelo v 60. letech. V rámci tohoto projektu, školy sloužily jako podpora společnosti. Ve vybraných školách v zanedbaných městských průmyslových oblastech byly zahájeny prvních pilotní projekty, v jejich rámci školy obdržely finanční prostředky a pracovní místa, aby mohly zvýšit školní úspěšnost sociálně handicapovaných skupin žáků a zintenzivnit spolupráci s rodiči žáků (zřízení poradních center, rekvalifikační kurzy pro mladé nezaměstnané aj.). Hlavním cílem těchto škol byla sociálně kompenzační funkce.

Na počátku 70. let se začaly komunitní školy prohlubovat a lidé začínaly více vnímat možnosti komunitních škol. Školy začaly být nově využívány jako místo sousedských a obecních aktivit. Školy začaly nabízet specifické vzdělávací a výchovné aktivity pro všechny děti i dospělé z komunity (např. různé možnosti výstupních kvalifikací, vytváření integrovaných pracovišť se sociálně, kulturně a vzdělanostně orientovanými institucemi pro vzdělávání dospělých či využívání volného času).

Komunitní vzdělávání v Německu

Německo otevírá svoji první komunitní školu v 80. letech v Mnichově. „Projekt pod názvem „Miniměsto Mnichov“ prostřednictvím různých konstruktivních aktivit a zaměstnání pro děti, seznamoval děti s životem města, s jeho dopravním, obchodním, zásobovacím, průmyslovým, kulturním, hygienickým a zdravotním zázemím. Děti se prostřednictvím 15 jednotlivých činností seznamovaly s problémy jednotlivých sfér existence města a navrhovaly vlastní způsoby řešení. Učily se tak nejen komunikovat, diskutovat, argumentovat, rozlišovat podstatné od méně podstatného, ale především uplatňovat vlastní kreativitu, spolupracovat v mezioborových týmech a přispívat k aktivizaci vlastního budoucího občanského života“ (Rýdl, 1997, s. 15).

Komunitní vzdělávání v Polsku

Na území Polska proběhla roku 1999 reforma vzdělávacího systému, která byla hodně radikální. „Více než 3000 základních škol (17 % z celkového počtu ZŠ) bylo uzavřeno a dalších 5000, které měly méně než 100 studentů bylo uvedeno do fáze likvidace. Obyvatelé mnoha vesnic protestovali s tím, že venkovské školy jsou velmi často veřejným centrem místní komunity“ (Rýdl, 1997, s. 15).

4.1 Historie komunitního vzdělávání v ČR

Začátek komunitního školství v České republice se datuje od roku 1989, po pádu komunistického režimu. V této době začala snaha o změnu školství, které bylo chápáno velmi tradičně a bylo také ostře sledováno.

Od roku 1997 vznikly v České republice tři komunitní školy a to za podpory Nadace Open Society Fund Praha, jejíž zakladatelem je právě Georg Soros. Tyto školy vznikly ve městech, ne na venkově:

- ZŠ Angelova v Praze 4 Modřanech,
- ZŠ Most – Rudoltice,
- ZŠ Plzeň.

Jak již bylo výše zmíněno v letech 1997 – 2000 vznikl projekt „Rozvoj komunitních škol“, který byl řízený občanským sdružením Poryv a financovaný Nadací Open Society Fund Praha. Hlavním cílem projektu bylo vytvořit nabídku aktivit komunitě na třech školách v ČR. V rámci téhož projektu byly financovány mzdy koordinátorů komunitního vzdělávání působících na jednotlivých školách, materiální vybavení škol a některé provozní náklady.

Nový program, který vznikl v letech 2000-2002 pod jménem “podpora komunitního vzdělávání” byl realizován společností Nová škola. Tento program byl financován: Nadací Charlese Stewarta Motta. Projekt zaštil pan Ing. Vladislav Vík, který je jednou z nejvýznamnějších osobností spojující se s komunitním vzděláním v České republice i dnes.

Projekt si kladl za cíl oslovit čtyři etnicky smíšené školy. Díky projektu se podařilo zviditelnit tyto školy, změnit je na komunitní centra a tak kladně zapůsobit na celou komunitu a okolí.

V roce 2002 byl uvítán další projekt zaměřený na podporu rozvoje komunitního vzdělávání jako součást projektu „Varianty- interkulturní vzdělávání“. Ten byl financovaný prostřednictvím iniciativy Equal, tedy ze zdrojů EU a státního rozpočtu ČR.

Od téhož roku byly aktivity navržené v rámci projektu realizovány na šesti školách (ZŠ Křenová - Brno, CZŠ Přemysla Pittra - Ostrava, ZŠ Tábořská - Praha, ZŠ Višňová, ZŠ Kohoutovice – Brno a ZŠ Předlice - Ústí nad Labem). Školy během projektu úspěšně zavedly plány a stanovy komunitního vzdělávání. Po tomto úspěšném projektu se nadace Charlese Stewarta Motta rozhodla pro podporu dalších komunitních škol v České republice.

O pár let později, respektive v roce 2004 se v České republice uskutečnila 1. mezinárodní konfederace komunitního vzdělávání, která se zúčastnilo 11 zemí (Arménie, Česká republika, Holandsko, Kanada, Kazachstán, Maďarsko, Slovensko, Srbsko a Černá Hora, Rusko, Ukrajina, USA).

V polovině roku 2014 vydala Nová škola o.p.s. publikaci „Příručka rozvoje komunitního vzdělávání“, která by měla sloužit školám při zavádění komunitního

vzdělávání. Na konci téhož roku byla vytvořena internetová stránka, která se zabývá komunitním vzděláváním (www.komunitnicentrum.cz). Stránka obsahuje obecné i aktuální informace o komunitním vzděláváním v České republice. Na stránkách najdeme i diskusní fórum a síť pomocí, kde si mohou jednotlivé školy a centra vyměňovat informace. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy.

Dalším projektem z roku 2006 je „Přeměna základních škol na vzdělávací centra místní komunity“. Cílem tohoto projektu je podpořit proces přeměny škol na centra místní komunity a zkvalitnit nabídku celoživotního vzdělávání místním občanům. Projekt probíhal v Praze na školách, které pracují s dětmi cizinců a školy z oblastí s významným zastoupením romské komunity. Projekt byl spolufinancován Evropským sociálním fondem, státní rozpočtem ČR a rozpočtem hl.m. Prahy.

Dále roku 2006 se na poli komunitního vzdělávání objevila nová organizace - Národní síť venkovských komunitních škol (se sídlem v Borech). Tato organizace si podobně jako Nová škola, o.p.s. klade za cíl propagaci a šíření komunitního vzdělávání do českých škol.

4.2 Současnost venkovských komunitních škol v České republice

V současné době je v České republice 40 komunitních škol. Tyto školy se vedle vzdělávání podílí na obecních rozvojových aktivitách (strategie a společná setkávání ve veřejném prostoru) a komunitním životě obce (aktivní využívání volného času, kluby občanů, bývalých žáků, sportovní kroužky dospělých, divadla, plesy, koncerty).

Komunitní vzdělávání na venkově má své specifika, proto je důležité jej oddělovat od komunitního vzdělávání ve městech. Školy ve městech se orientují převážně na spolupráci s rodiči a zavádění standardů komunitní školy. Oproti tomu venkovské školy, často malotřídní, které jsou ohroženy svým zánikem, dávají důraz na celoživotní vzdělávání celé venkovské komunity a na školu jako rozvojové centrum, kde se buduje partnerství mezi všemi subjekty v obci a jež přispívá k venkovskému rozvoji.

Venkovské školy mají nezastupitelnou roli. Tyto školy, jak základní či malotřídní by měly být v co nejširším měřítku zachovány. Venkov a práce v něm byla vždy spojena

se zemědělstvím, ale v současné době tvoří zemědělci pouhých 4% obyvatel žijících na venkově.

Venkov tvoří významnou součást naší společnosti. Včetně obcí do 2000 obyvatel zaujímá venkov 74% rozlohy a žije na něm 26% obyvatel. V obcích do 10 000 obyvatel zaujímá 89% rozlohy s 46% obyvatel a v obcích do 25 000 obyvatel zaujímá 95,2% území České republiky a žije tu 60,3% veškerého obyvatelstva.

Školy venkovského komunitního typu zlepšují vztah občanů ke vzdělávání stejně jako vztah ke škole a jejímu významu v životě obce. Venkovská komunitní škola pomáhá zachovat školu v obci. Zázemí školy může sloužit všem občanům. Nejen že venkovské komunitní školy šetří občanům náklady na vzdělávání, ale zároveň podporují rozvoj spolupráce, komunikace a tvořivosti v obci.

V České republice v současné době existují 2 směry komunitního vzdělávání:

❖ Komunitní školy městského typu

Jedná se o větší školy ve městech, které na základě svého rozhodnutí se věnují nejen výuce dětí. Mají určitou charakteristiku: chod školy neovlivňují jen učitelé, ale také děti, rodiče a další členové komunity. Školní prostory jsou k dispozici celé komunitě. Škola nabízí nejen celoživotní vzdělávání, ale také kulturní, rekreační a sociální program, tuto komunitu tvoří převážně rodiče a děti. Komunita se často zaměřuje na sociální problémy (pracuje s romskou komunitou, sociálně slabými rodinami a dětmi.)

❖ Venkovské komunitní školy

Jsou vzdělávací zařízení v obci do 5000 obyvatel, které splňuje pět předpokladů (viz.s.21 – analýza MŠMT 2008). Vlastní právní subjektivita umožňuje venkovské komunitní škole dlouhodobé plánování, získávání prostředků také z vnějších zdrojů. Nejobvyklejší právní formou venkovské komunitní školy je občanské sdružení.

4.2.1 Přínos venkovské komunitní školy ke vzdělání

Jako přínos podle analýzy MŠMT je :

- Přístupnost

Školy najdeme v každém městě a téměř v každé obci. Obce s menším počtem obyvatelstva jako je obec Hrabenov často bojují o svoji existenci, proto zavedení komunitní venkovské školy je jedním z důvodů školu tohoto typu zachovat.

- **Neformálnost**

Škola je institucí všeobecně známou a členové komunity ji využívají z různých pozic (děti, rodiče, prarodiče, zastupitelé, učitelé, návštěvníci). Škola umožňuje navazovat neformálnější vztahy mezi jednotlivými aktéry a místní komunitou.

- **Cenová dostupnost**

Aktivity nabízené venkovskou komunitní školou v zařízení potřebují určité materiální zajištění a to například v podobě: počítačových učeben, projekční technikou, tělocvičnou, dílnami atd. Hlavní cenovou výhodou je dostupnost, kdy obyvatelé obce mají nulové náklady na dopravu.

Škola venkovského komunitního typu má velkou výhodu v ceně poskytovaných komunitních služeb a aktivit pro koncové uživatele, tedy občany obce a blízkého okolí a to hlavně v dostupnosti a v rozvoji vzdělání.

4.2.2 Cíle a potřeby venkovské komunitní školy

Práce se zabývá typem školy, která se stává nejen vzdělávacím centrem, ale zasahuje i do oblastí společenské a kulturní komunity, v tomto případě venkovské. Hlavním cílem venkovské komunitní školy je nabídnout a umožnit členům komunity, občanům obce a místním setkávat se a vzdělávat se v místě svého bydliště.

Komunitní škola je otevřena všem občanům obce a blízkého okolí a to od nejmladších obyvatel až po seniory. Jedním z předpokladů je připravenost a ochota:

- otevřít se aktivitám nad rámec běžného provozu školy,
- reagovat na veškeré potřeby obyvatel místní komunity,
- nabízet vysoký standard služeb,
- neustále pracovat na vlastním zdokonalování.

Potřebami komunity jsou např. mimoškolní aktivity dětí i dospělých, vzdělávání osob znevýhodněných na trhu práce (matky na mateřské a rodičovské dovolené, zdravotně postižení, příslušníci etnických skupin apod.), zvyšování kvalifikace, rozvíjení zálib a mnoho dalších.

Pro vznik venkovské komunitní školy se nabízeli tři možnosti právní formy fungování. Z tohoto důvodu bylo třeba zvážit, která z nabízených variant byla pro školu nejefektivnější.

Možnosti fungování komunitní školy:

- doplňková činnost školy
- občanské sdružení
- obecně prospěšná společnost

4.2.3 Zdroje financování školy

Hlavním a také základním zdrojem financování je pro školy zapsané v rejstříku škol dotace ze státního rozpočtu na přímé náklady, na něž mají školy nárok bez ohledu na to, kdo je jejich zřizovatelem.

Dalším důležitým zdrojem financování je příspěvek na provoz poskytovaný od zřizovatele. Ovšem ty to finanční prostředky nemůže venkovská komunitní škola pro své fungování použít. Záleží na zřizovateli školy, do jaké míry si je vědom přesahu působnosti komunitní školy nad rámec běžného fungování a její význam pro širší komunitu, zároveň je však samospráva omezena stavem obecního rozpočtu.

4.2.4 Venkovská komunitní škola a rodiče

Jednou z charakteristik komunitní školy je otevřenost vůči rodičům žáků. Rodiče tvoří cílovou skupinu jednotlivých komunitních aktivit a škola se tímto nepřímo snaží navázat s rodiči neformální kontakt a rozvíjet tak vzájemné vztahy. Komunitní škola pochopitelně neoslovuje jen rodiče, ale nabízí své aktivity všem členům komunity. Komunitní škola se zaměřuje především na rodiče a často je oslovuje nejen jako účastníky,

ale také jako potenciální lektory kurzů, nebo i jako sponzory aktivit. Komunitní vzdělávání by se tak mohlo stát jednou z cest k řešení problematiky vztahů mezi školou a rodinou.

4.2.5 Spolupráce zřizovatele a venkovské komunitní školy

Spolupráce těchto dvou subjektů je nepostradatelná pro úspěšné fungování a dlouhodobé udržitelnosti komunitního projektu. Komunikace mezi členy se hlavně vztahuje na záležitosti týkající se rozpočtu školy, kde škola potřebuje podporu od svého zřizovatele pro své záměry dalšího rozvoje. Zřizovatel dává veřejnosti najevo, že škola je otevřená instituce, na jejímž životě se mohou všichni společně podílet, pokud mají zájem na jejím fungování. Provázanost základní školy a venkovské komunitní školy je jistá, tudíž společné aktivity směřují k budování vzájemně prospěšných vztahů, které zapojují více školu do života obce a naopak občany do života školy.

4.2.6 Koordinátor komunitní školy

Činnosti komunitní školy je časové a organizačně náročná, proto je na většině komunitních škol za tímto účelem zřízena pozice koordinátora. Kvalitní koordinátor je základem pro dobré fungování komunitní školy. Koordinátor má blízký pracovní vztah s ředitelem školy, společně navrhují plán komunitního vzdělávání, a to převážně na základě potřeb místní komunity. Dále je zodpovědný za finanční zajištění a evaluaci komunitního programu.

5 Komunitní školy na Šumpersku

5.1 Olšany

Obec Olšany je částí Šumperského okresu tvořící jeho západní výběžek. Leží v krásném údolí řeky Moravy. Rozkládá se v klínu hor, na západní a severozápadní straně jsou výběžky Kralického Sněžníku a na levém břehu řeky Moravy jsou hory patřící k Hrubému Jeseníku, skupině pradědské. Obec Olšany se nachází v nadmořské výšce 330 m a rozlohu má 434 hektarů. Po připojení malé obce Klášterce v roce 1980 se katastr spojené obce rozšířil o 214 hektarů a to tedy na celých 648 hektarů. Žije zde celkem 1079 obyvatel.

Historie místního školství v Olšanech

Historie školství v této obci začíná začátkem 17. století, kdy se zde vybudovala škola a začala vzdělávat místní obyvatele. Nyní vzdělání v obci zajišťuje škola na stejném místě a prostory budovy školy zůstaly zachovány jen prošly velkou rekonstrukcí v podobě nových oken, omítek, fasády atd.. Vzdělávání místních dětí probíhá v ZŠ a MŠ Olšany a to od 1.- 5. ročníku, dále děti dochází do blízké základní školy v Rudě nad Moravou. Základní škola malotřídního typu má odloučené pracoviště v podobě mateřské školy, dále disponuje svoji školní jídelnou a školní družinou. Od roku 2013 zahájila činnost občanské sdružení komunitní školy Olšany.

5.1.1 Komunitní škola Olšany

Komunitní škola Olšany, vznikla 12. 4. 2013 - jako občanské sdružení s 6 členy a s přesně danými cíly. Cíle a komunitní školu definovala paní ředitelka školy takto:

- *„vyvíjet aktivity vedoucí k účelnému a smysluplnému trávení volného času dětí a mládeže, a tím jim umožnit alespoň z části čelit negativním vlivům společnosti,*
- *podporovat a rozvíjet myšlenku celoživotního vzdělávání,*
prostřednictvím společných aktivit posilovat komunitní cítění a patriotismu k obci,
- *rozvíjet partnerství obec-škola-veřejnost,*
- *podporovat výchovně vzdělávací činnost základní a mateřské školy v obci.*

Komunitní škola, z.s. je spolek, který poskytuje zájmové a vzdělávací aktivity všem lidem v obci a v blízkém okolí. KŠ má se základní školou společné zázemí - prostory a vybavení.

Hlavním cílem KŠ je za pomoci Obce Olšany a ZŠ a MŠ Olšany nabídnout celé komunitě možnost vzdělávat se, bavit se či sportovat a využívat současně prostory a vybavení ZŠ a MŠ.

Snažíme se nabídnout všem věkovým kategoriím vyžití v různých oblastech a umožňujeme obyvatelům navštěvovat kurzy „doma“ namísto toho, aby museli za různými aktivitami dojíždět a utrácet tak zbytečně další peníze a čas dojížděním“ (Výroční zpráva, 2016).

Vývoj aktivit KS Olšany

Tabulka 3 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Olšany

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZUJE	FREKVENCE
Orientální tance	MŠ, ZŠ	V. Záluská	1x týdně
Přírodovědný kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Flétnička – dechová cvičení	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	K.Kouřilová	1x týdně
Florbal	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Minikopaná	MŠ, ZŠ	D.Bienová	1x týdně
Kresba	ZŠ	K.Kouřilová	1x 14 dnů
Angličtina	ZŠ -1. a 2. roč.	Komunitní škola	1x týdně

Hudební kroužek	MŠ,ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
-----------------	-------	-----------------	----------

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 4 Nabídka aktivit pro školní rok 2014/2015 KS Olšany

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZUJE	FREKVENCE
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hudební kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Přírodovědný kroužek	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Kresba	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Florbal	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Mini kopaná	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hrátky s angličtinou	MŠ, 1-2.ročník ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Sportovní kroužek	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Keramika	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Táborová kytara	MŠ, ZŠ	ZUŠ Zábřeh	1x týdně JARO
Hraníčko	Maminky s dětmi	Komunitní škola	2x měsíčně
VU3V	Senioři	ČZU Praha	Dle zájmu

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 5 Nabídka aktivit pro školní rok 2015/2016 KŠ Olšany

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZUJE	FREKVENCE
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hudební kroužek	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Přírodovědný kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně ZŠ-1.pololetí
Kresba	ZŠ	Komunitní škola	1.pololetí - 1xtýdně
Florbal	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Mini kopaná	ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Hrátky s angličtinou	MŠ, 1-2.ročník ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Sportovní kroužek	MŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Keramika	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Táborová kytara	ZŠ	ZUŠ Zábřeh	1.pololetí – 1xtýdně
Čtenářská klub	ZŠ	Komunitní škola	2.pololetí - 1xtýdně
Hraníčko	Maminky s dětmi	Komunitní škola	2xměsíčně
VU3V	Senioři	ČZU Praha	Dle zájmu

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 6 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Olšany

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZUJE	FREKVENCE
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hudební kroužek	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně

Výtvarný kroužek	MŠ	Komunitní škola	1.pololetí - 1xtýdně
Florbal	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Mluveničko I.,II.	MŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Hrátky s angličtinou	MŠ, 1-2.ročník ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Sportovní kroužek	MŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Keramický kurz	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Kytara	ZŠ	ZUŠ Zábřeh	1.pololetí – 1xtýdně
Čtenářská klub	ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
Hraníčko	Maminky s dětmi	Komunitní škola	1.pololetí -1xtýdně
VU3V	Senioři	ČZU Praha	2x pololetí

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 7 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Olšany

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZUJE	FREKVENCE
Keramika I.	ZŠ – 1.-2.	Komunitní škola	1x týdně
Keramika II.	ZŠ – 3.-5.	Komunitní škola	1x týdně
Hra na hudební nástroje	ZŠ	ZUŠ Zábřeh	1x týdně
Čtenářský klub	ZŠ – 1.-3.	ZŠ - projekt	2x týdně
Doprovodná kytara I.	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně

Florbal	ZŠ + MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hrátky s angličtinou	ZŠ 1.-2.	Komunitní škola	1x týdně
Hudebně-pohyb. I.	ZŠ – 1.-2.	Komunitní škola	1x týdně
Hudebně-pohyb. II.	ZŠ – 3.-5.	Komunitní škola	1x týdně
Hra na keyboard	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Taneční	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Angličtina – pokročilí	Dospělí	Komunitní škola	3x měsíčně
JOGA	Dospělí	M. Heclová	2x týdně
Hrátky s angličtinou	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Doprovodná kytara II.	Dospělí	Komunitní škola	1x týdně
Klub zábavné logiky a deskových her	ZŠ	ZŠ - projekt	2x týdně
Angličtina - začátečníci	Dospělí	Komunitní škola	3x měsíčně
Angličtina – mírně pokroč.	Dospělí	Komunitní škola	3x měsíčně
Virtuální univerzita třetího věku	Senioři	Komunitní škola	2x měsíčně
Cvičení na velkých míčích	Dospělí	M. Vicencová	1x týdně
Výtvarný kroužek	MŠ	ZŠ a MŠ	Každý druhý týden
Mluveničko	MŠ	Komunitní škola	Každý čtvrtek
Kroužek informatiky	ZŠ 1.-3.	Komunitní škola	1x týdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Po zmapování aktivit od založení po současnost komunitní školy v Olšanech jsem zjistila, že tato škola je rok od roku na vzestupu. Na začátcích KS nabízela 9kurzů, nyní se

může pyšnit 23 nabízenými kurzy. Obyvatelé obce tyto aktivity vítají a školu podporují svoji účastí na kurzech.

Obrázek 3 Logo MŠ a ZŠ Olšany

Zdroj: skola-olsany.cz

5.2 Hrabová

Obec Hrabová se nachází na území okresu Šumperk. Je jednou z nejsevernějších obcí na Hané, leží asi sedmnáct kilometrů od Šumperku a sedm kilometrů od města Zábřeh. Počet obyvatel v této obci je 632. Z turistického hlediska patří rovněž do vyhledávané horské oblasti Jeseníků.

Historie místního školství v Hrabové

Historie školy se začala psát v roce 1837, ale současná budova školy byla postavena až v roce 1887. Stavba školy tehdy stála celých 28.000 zlatých.

První školní rada byla ustanovena v roce 1871 a jejím předsedou byl zvolen pan Hynek Urbášek. Prvním nadučitelem byl v budově školy pan Vincenc Soudek. V dalších letech zde působila celá řada vyučujících, mezi nimi i vikář českobratrské církve pan Rudolf Šedý. Výjimečný byl školní rok 1924 - 1925, kdy bylo ve třech třídách vyučováno celkem 104 žáků.

V roce 1992 se stala ředitelkou školy paní Alžběta Novotná a otevřela se současná kapitola v životě školy. Právě tato paní ředitelka přinesla jasnou představu moderní školy, kde je stejně důležité to, co děti učíme, jako to, jak s nimi jednáme a co s nimi prožíváme. I když nepatřila mezi místní občany, velmi usilovala o to, aby se děti staly patrioty své školy a obce.

Velkým přínosem byla spolupráce s mateřskou školou, které vyústila ve spojení obou škol v jeden právní subjekt v roce 2002. Školy pořádaly pravidelné návštěvy mezi sebou, společné výlety, společná vystoupení a další.

Od roku 1999 se stala paní ředitelkou Jana Vondálová, která je momentálně i současnou ředitelkou.

V současné době je škola dvojtřídní a stav žáků je 29, což umožňuje ideální počet žáků ve třídě a individuální přístup pedagogů k žákům. Jednotřídní MŠ má 28 dětí.

5.2.1 Komunitní škola Hrabová

Komunitní škola Hrabová je občanské sdružení, které vzniklo 6.9.2012 poskytuje vzdělávací či zájmové aktivity všem lidem v obci a blízkém okolí bez ohledu na jejich věk. Se základní školou má společné zázemí – prostory a vybavení. Prostředky, které obec do školy vkládá, tak mohou být maximálně využity nejen ve prospěch žáků základní školy, ale i široké veřejnosti. Cílem komunitní školy Hrabová je nabídnout veřejnosti vzdělávací kurzy a aktivity, které lidé potřebují a o které mají zájem.

Finanční příjem, který získává z pořádání kurzů rozhodně nelze považovat za komerční aktivitu. Kalkulace kurzů jsou prováděny tak, aby pokryly plat lektora či případné další náklady.

Komunitní škola byla založena v září roku 2012 pod vedením ředitelky paní Jany Vondálové, která je zároveň i komunitní koordinátorkou.

Obrázek 4 KS Hrabová

Zdroj: skolahrabova.cz

Vývoj aktivit od založení do současnosti

Tabulka 8 Nabídka aktivit pro školní rok 2012/2013 KŠ Hrabová

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
„Maminec“	Maminky a děti	p.Papoušková	1x měsíčně
Taneční kroužek	MŠ,ZŠ	p. Králová	1x týdně
Zdravotník	ZŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Klub her	ZŠ	p. Hastíková p. Bezděková	1 x 14 dní
Florbal	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně
PC kurz	Dospělí	pan Sládek	1xtýdně
Pilátes	Dospělí	p. Osinová	1xtýdně
Taneční pro pokročilé	Dospělí	Pan Hrubý	1x týdně
Angličtina	ZŠ	Komunitní škola	1xtýdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 9 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Hrabová

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
„Maminec“	Maminky a děti	p.Papoušková	1x měsíčně
Taneční kroužek	MŠ,ZŠ	p. Králová	1x týdně

Zdravotník	ZŠ	Komunitní škola	1 x 14 dní
Klub her	ZŠ	p. Hastíková p. Bezděková	1 x 14 dní
Florbal	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1 x týdně
PC kurz	Dospělí	Pan Sládek	1 x týdně
Pilátes	Dospělí	p. Osinová	1 x týdně
Taneční pro pokročilé	Dospělí	Pan Hrubý	1 x týdně
Angličtina	ZŠ	Komunitní škola	1 x týdně
Stolní tenis	ZŠ	Pan Krmíček	1 x 14 dní
Pletení vánočních věnců	Dospělí	Komunitní škola	1 lekce
Výtvarná dílna	ZŠ	Komunitní škola	1 x týdně
Sebeobrana	Ženy a dívky	Pan Hruška	1 lekce
Taneční pro děti II.	ZŠ	p. Zatloukalová	1 x týdně
Keramická dílna	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1 x 14 dní
Jóga	Dospělí	p. Linhartová	1 x týdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Ve školním roce 2014/2015 bylo podle vypracované analýzy Petra Tupého 19 aktivních kurzů a o školním roce 2015/2016 nemám žádné informace o nabízených kurzech.

Tabulka 10 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Hrabová

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	p. Králová	1 x týdně
Sportovní hry	ZŠ	Komunitní škola	1 x týdně
Tvořivá dílna	ZŠ	Komunitní škola	1 x 14dní
Angličtina pro nejmenší	MŠ, ZŠ 1-ročník	P. Vondálová	1 x týdně
Cvičení pro děti	3-6 let	Komunitní škola	1 x týdně
„Maminec“	Maminky a děti	p. Papoušková	1 x měsíčně
Zdravotník	ZŠ	Komunitní škola	1 x 14 dní
Angličtina pro začátečníky	Dospělí	Komunitní škola	1 x týdně
Angličtina pro pokročilé	Dospělí	p. Hošková	1 x týdně
Jóga	Dospělí	p. Linhartová	1 x týdně
Cvičení pro ženy	Dospělí	p. .Jakešová, p.Macháčková, p.Kutalová	1 x týdně
Florbal pro chlapy	Dospělí (od 15 let)	Komunitní škola	1 x týdně
PC pro všechny uživatele	Dospělí	Pan Sládek	1 x týdně

Angličtina pro začátečníky	Dospělí	Komunitní škola	1 x týdně
Angličtina pro pokročilé	Dospělí	p. Hošková	1 x týdně
Jóga	Dospělí		1 x týdně
Cvičení pro ženy	Dospělí	p. Jakešová, p.Macháčková, p.Kotalová	1 x týdně
Florbal pro chlapy	Dospělí (od 15 let)	Komunitní škola	1 x týdně
PC pro všechny uživatele	Dospělí	Pan Sládek	1 x týdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 11 Nabídka aktivity pro školní rok 2017/2018 KŠ Hrabová

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Taneční kroužek	MŠ, ZŠ	p. Králová	1 x týdně
Sportovní hry	ZŠ	Komunitní škola	1 x týdně
Šachy	ZŠ	Komunitní škola	1 x 14dní
Angličtina pro nejmenší	MŠ, ZŠ 1-ročník	P. Vondálová	1 x týdně

„Maminec“	Maminky a děti	p. Papoušková	1 x měsíčně
Keramická dílna	Děti idospělé	Komunitní škola	1 x 14 dní
Taneční pro dospělé	Dospělí	Komunitní škola	1 x týdně
Angličtina	Dospělí	p. Hošková	1 x týdně
Jóga	Dospělí	P. Hošková	1 x týdně
Kurz trénování paměti a výchovy dětí	Dospělí	Komunitní škola	1 x 14 dní
PC pro všechny uživatele	Dospělí	Pan Sládek	1 x týdně
Pilates	Dospělí	Komunitní škola	1x týdně
Tvořivá dílna	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jak již vyplývá z výše uvedených tabulek aktivit za jednotlivá školní období od založení komunitní školy, že tato komunitní škola se řadí do škol aktivních a stále na vzestupu. Když srovnáme jednotlivá období, tak od založení komunitní školy Hrabová v roce 2013 do roku 2016 nabídka aktivit stoupá, pouze v aktuálním školním roce, o proti roku minulému počet aktivit klesl. Informace o fungování venkovské komunitní školy mám pouze z veřejně dostupných informací a z rozhovoru s místním obyvateli, protože s paní ředitelkou této školy jsem nebyla v kontaktu. Paní ředitelku jsem zkoušela několikrát kontaktovat, jak telefonicky, tak prostřednictvím emailu, ale nikdy jsem se nedostala žádné odpovědi nebo spojení.

Podle mého názoru je venkovská komunitní škola Hrabová velmi aktivní a pro danou obec přínosná. Zájem je jak ze strany dětí, tak i dospělých, kteří si mohou vybrat s velké nabídky aktivit.

5.3 Bohdíkov

Obec Bohdíkov leží v Olomouckém kraji asi 12 km západně od okresního města Šumperk a 8 km jižně od města Hanušovice v údolí řeky Moravy.

Bohdíkov vznikl v roce 1960 sloučením obcí Dolní Bohdíkov, Raškov a Komňátka. Celková výměra obce je přibližně 2 622 ha a žije zde 1333 obyvatel.

Historie místního školství v Bohdíkově

První zmínka o obci Bohdíkov se uvádí roku 1351.

„První vyučování v Bohdíkově započal učitel Jan Matýs, rodák zdejší obce, v roce 1799. V roce 1819 daroval kníže Lichtenštejn pozemek a dřevo na stavbu dřevěné školy, kde se potom vyučovalo. Roku 1859 byla zahájena stavba nové přízemní zděné školy, která byla dokončena roku 1860. V roce 1880 byla rozšířena na dvojtřídní, 1884 byla provedena přístavba prvního patra. Zde potom vznikl byt pro vyučitele a další třída. Kapacita školy tím dosáhla počtu 200 žáků. O prázdninách v roce 2005 proběhla kompletní rekonstrukce školní jídelny včetně vybavení novou technologií. Školní jídelna teď splňuje nejpřísnější hygienické požadavky vyplývající z členství v Evropské unii. Byla zřízena kancelář vedoucí stravovny se šatnou pro kuchařky. V dnešní době však škola požadavkům na výuku žáků nevyhovovala. Byla proto přestavěna a přemístěna. V původní budově je po úpravách od r. 2009 mateřská škola a moderní kuchyně, která vaří obědy nejen pro školu, ale i pro školku a občany Bohdíkovy“ (Málková, 2010, s. 2).

V současnosti vzdělávání dětí zajišťuje Základní škola pro 1. – 5. ročník s 2 mateřskými školami (v Bohdíkově a Raškově). Děti ze vzdálenějších částí obce mají možnost svážení do školy pravidelnou autobusovou dopravou.

V roce 2011 zahájila svoji činnost komunitní škola Bohdíkov, která nabízí volnočasové a vzdělávací aktivity pro obyvatele Bohdíkovy i okolí bez rozdílu věku.

5.3.1 Komunitní škola Bohdíkov

Od roku 2011 bylo na Ministerstvu vnitra ČR zaregistrováno Občanské sdružení Komunitní škola Bohdíkov pod IČ 22765280.

Paní ředitelka komunitní školy tak završila několikaleté úsilí o vznik organizace, jejímž základním úkolem je péče o volnočasové a vzdělávací aktivity pro obyvatele Bohdíkova i okolí bez rozdílu věku.

Hlavním cílem je budování a kultivace obecního partnerství a místní komunity, koordinace vzájemného celoživotního vzdělávání s využitím potenciálu místních občanů. Komunitní škola v obci Bohdíkovo je první obcí v Olomouckém kraji, kde komunitní škola oficiálně funguje.

Zkušenosti se snaží čerpat od děle pracujících komunitních škol napojených na komunitní školu v Borech a stali se členy „Národní sítě venkovských komunitních škol“. Škola má dvě koordinátorky paní Markétu Kuncovou a paní Petru Drongovou, které zajišťují kontakt návštěvníků aktivit s komunitní školou, návrhy a přípravu dalších kurzů, hledání lektorů, vybírání poplatků atd..

Radu občanského sdružení tvoří: Mgr. Alena Vokurková, Mgr. Eva Fleischerová, Markéta Kuncová, Petra Drongová a Hana Žáková.

Na každý rok připravují kolem 20 aktivit: jednodenní výtvarné dílny pro dospělé i děti, dále besedy, kurz společenských tanců a další programy na základě zájmu občanů. Výrazně se podílely na tvorbě Strategie rozvoje obce Bohdíkovo do r. 2025, která byla dokončena v září 2012 a aktualizována v listopadu 2015, ale také na získání ocenění "Bílá stuha za práci s mládeží" v rámci soutěže "Vesnice roku 2013".

Za podpory České zemědělské univerzity v minulém školním roce dokončili 1. cyklus studia Virtuální univerzity 3. věku a v květnu promovalo 11 studentek. Jsou velmi překvapeny zájmem místních a přespolních o aktivity i ochotou lektorů k jejich vedení.

Vývoj aktivit od založení do současnosti

Tabulka 12 Nabídka aktivit pro školní rok 2012/2013 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko I	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíc
Orientální tance	MŠ	p. Matýsová	1x týdně
Orientální tance	ZŠ	p. Matějčková	1x týdně
Orientální tance	Dospělé	p. Matějčková	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	MŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách II	ZŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách III	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách IV	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Zdravotní tělocvik	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	MŠ, ZŠ	p. Fleischerová	1x týdně
Kurz ZUMBY	Dospělé , děti od 15 let	p. Šípová	1x 14 dní

Kurz AJ pro	Dospělé	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	MŠ	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	ZŠ	p. Šimková	1x týdně
Volejbal	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Cvičení na velkých míčích	Dospělé	Komunitní škola	1x 14dní
Angličtina	ZŠ 1.– 2. roč.	Komunitní škola	1x týdně
Logopedická péče	MŠ,ZŠ	P. Hlasná	Dle zájmu
Výtvarná dílna	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	3 kurzy

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 13 Nabídka aktivit pro školní rok 2013/2014 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko I	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíc
Orientální tance	MŠ	p. Matýsová	1x týdně
Orientální tance	ZŠ	p. Matějčková	1x týdně
Orientální tance	Dospělé	p. Matějčková	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	MŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na	ZŠ	Komunitní škola	1x 14 dní

trampolínách II			
Cvičení na trampolínách III	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Zdravotní tělocvik	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	MŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	ZŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Kurz ZUMBY	Dospělé , děti od 15 let	p. Šípová	1x 14 dní
Kurz AJ pro	Dospělé	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	MŠ	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	ZŠ	p. Šimková	1x týdně
Volejbal	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Cvičení na velkých míčích	Dospělé	Komunitní škola	1x 14dní
Angličtina	ZŠ 1.– 2. roč.	Komunitní škola	1x týdně
Logopedická péče	MŠ,ZŠ	P. Hlasná	Dle zájmu
Výtvarná dílna – pletení z pedigu	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	3 kurzy

Kurz němčiny	Dospělé	p. Odstrčilová	1 x týdně
Kurz společenských tanců	Dospělé	Manželé Burdovi	8 lekcí
Beseda o novém Hradu	Dospělé	Pan Jokl	1 lekce
Beseda o historii bohdíkovských vápenek	Dospělé	Pan Gába	1 lekce
Beseda o nadučiteli Konečném	Dospělé	Pan Doubravský	1 lekce1
Kurz práce na PC pro dospělé	Dospělé	Komunitní škola	6 lekcí
Výtvarná dílna - velikonoční kraslice	Dospělé, děti od 15 let	Komunitní škola	1 lekce
Výtvarná dílna - tvoření z hmoty FIMO	Dospělé, děti od 15 let	Komunitní škola	1 lekce
Výtvarná dílna - vtlačovaný patchwork	Dospělé, děti od 15 let	Komunitní škola	1 lekce

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 14 Nabídka aktivit pro školní rok 2014/2015 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko Bohdík	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíc
Klub maminek a dětí Raškov	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíčně
Orientální tance	MŠ, ZŠ	p. Matýsová	1x týdně
Orientální tance	Dospělé	p. Matějčková	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	MŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách II	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Zdravotní tělocvik	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	MŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	ZŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Literární kroužek	ZŠ	p. Žáková	1x 14 dní
Kurz AJ pro	Dospělé	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	ZŠ	p. Šimková	1x týdně

Cvičení na velkých míčích	Dospělé	Komunitní škola	1x 14dní
Angličtina	ZŠ 1.– 2. roč.	p. Šimková	1x týdně
Logopedická péče	MŠ,ZŠ	P. Hlasná	Dle zájmu
Výtvarná dílna – pletení z pedigu	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	3 kurzy
Florbal	ZŠ a starší děti	Komunitní škola	1 x týdně
Psí škola	Dospělé a děti	p. Strýčková	1. pololetí
Beseda o novém Hradu	Dospělé	Pan Jokl	1 lekce
Beseda Péče o pleť a zdravý životní styl	Dospělé	p. Kuttlerová	1 lekce
Beseda Rybníkářství na severní Moravě	Dospělé	Pan Doubravský	1 lekce1
Kurz práce na PC pro dospělé	Dospělé	Komunitní škola	6 lekcí
Výtvarná dílna – pletení pomlázek	Dospělé, děti od 15 let	Komunitní škola	1 lekce
Individuální jazykové kurzy	Dospělé	p. Šimková	Dle zájmu
VU3V	Dospělé	P. Vokurková, p. Žáková	Dle zájmu

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 15 Nabídka aktivit pro školní rok 2015/2016 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko Bohdík	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíc
Klub maminek a dětí Raškov	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíčně
Orientální tance	MŠ, ZŠ	p. Matýsová	1x týdně
Orientální tance	Dospělé	p. Matějčková	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	MŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách II	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Zdravotní tělocvik	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	MŠ, ZŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Literární kroužek	ZŠ	p. Žáková	1x 14 dní
Kurz AJ pro	Dospělé	p. Šimková	1x týdně
Kurz AJ pro	ZŠ	p. Šimková	1x týdně
Cvičení na velkých míčích	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní

Angličtina	ZŠ 1.– 2. roč.	p. Šimková	1x týdně
Logopedická péče	MŠ,ZŠ	P. Hlasná	Dle zájmu
Výtvarná dílna – pletení z pedigu	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	3 kurzy
Florbal	ZŠ a starší děti	Komunitní škola	1 x týdně
Spotřebitelská gramotnost	Dospělé a děti	Komunitní škola	1x lekce
Finanční gramotnost	Dospělé	Komunitní škola	1 lekce
Právní vzdělání	Dospělé	p. Kratochvílová	1 lekce
Kurz první pomoci	Dospělé	p. Šopíková	1 lekce
Základní počítačové dovednosti	Dospělé	Komunitní škola	6 lekcí
Výtvarná dílna – pletení pomlázek	Dospělé, děti od 15 let	Komunitní škola	1 lekce
Individuální jazykové kurzy	Dospělé	p. Šimková	Dle zájmu
VU3V	Dospělé	P. Vokurková, p. Žáková	Dle zájmu
Zdravotní cvičení s prvky jógy	Dospělé	Komunitní škola	1x týdně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 16 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko Bohdík	Maminky a děti	Komunitní škola	1x měsíc
Zumba	Dospělí a děti do 15 let	p. Špová	1x týdně
Orientální tance	MŠ, ZŠ	p. Matýsová	1x týdně
Orientální tance	Dospělé	p. Matějčková	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	MŠ	Komunitní škola	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách II	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Výtvarná dílna – pedig	Dospělé	Komunitní škola	1x 14 dní
Oddíl estetické skupinové gymnastiky	MŠ, ZŠ	p. Fleischerová	1x 14 dní
Kurz AJ pro	ZŠ	p. Šimková	1x týdně
Cvičení na velkých míčích	Dospělé	Komunitní škola	1x 14dní
Angličtina	ZŠ 1.– 2. roč.	p. Šimková	1x týdně
Logopedická péče	MŠ,ZŠ	P. Hlasná	Dle zájmu

Výtvarná dílna – pletení z pedigu	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	3 kurzy
Florbal	ZŠ a starší děti	Komunitní škola	1 x týdně
Pohybová výchova	MŠ, ŽŠ	Komunitní škola	1x týdně
Výtvarná dílna	ŽŠ	Komunitní škola	1 lekce
Individuální jazykové kurzy	Dospělé	p. Šimková	Dle zájmu
VU3V	Dospělé	P. Vokurková, p. Žáková	Dle zájmu

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 17 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Bohdík

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Klub maminek a dětí Klubíčko při MŠ Raškov	Maminky a děti	učitelky MŠ Komunitní škola	1x týdně
Vyšívání	Dospělí	Václavková Z.	1x týdně
Orientální tance pro mladší děti	MŠ, ZŠ do 5r.	Záluská V.	1x 14 dní
Cvičení na trampolínách	ZŠ	Johnová V.	1x týdně
Ruční práce	Dospělí a děti od 15 let	Juříčková B.	1x týdně
Kurz AJ pro starší děti ZŠ + dovedné ruce + metoda CLIL	ZŠ od 4 roč.	Šimková L.	1x týdně

Kurz AJ	ZŠ 6. a 7. roč.	Šimková L.	1 x týdně
Kurz AJ	ZŠ 1. a 2. roč.	Šimková L.	1 x týdně
Výtvarný kroužek	MŠ , ZŠ	Johnová M.	1 x týdně
Sportovní hry	MŠ, ZŠ	Johnová M.	2 x týdně
Počítačový kurz	ZŠ 1. – 3. roč.	Juříčková B.	1 x týdně
Náboženství	MŠ, ZŠ	Krajewski	1 x týdně
Klub zábavné logiky a deskových her	ZŠ	Vokurková A. Komunitní škola	1 x týdně 16x 1,5 h.
Orientální tance	Dospělé	Záluská V.	1x týdně
Cvičení na trampolínách	Dospělé	Johnová V.	1x týdně
Cvičení s velkými míči + aerobic	Dospělé	Vicencová M.	1 x týdně
Zdravotní cvičení s prvky jógy	Dospělé	Balšánková	2 x týdně
Kurz AJ	Dospělé- začátečníci	Šimková L.	1x týdně
Kurz AJ	Dospělé pokročilý	Šimková L.	1 x týdně
Kurz práce na PC	Dospělé	Kučera	1 x týdně
Kurz němčiny	Dospělé Pokročilý	Divišová	1 x týdně
VU3V	Dospělé	Vokurková A.	6x/semestr

Výtvarná dílna – originální trička	Dospělé	Piknerová	1 lekce
Výtvarná dílna - FIMO	Dospělé	Záluská	1 lekce
Výtvarná dílna – velikonoční	Dospělé	Komunitní škola	1 lekce
Kuchařská nebo nápojová dílna	Dospělé	Honajzerová	1 lekce
Pletení košíků a pomlázek	Dospělé a děti	Komunitní škola	1 lekce
Beseda – Fotografie z přírody	Dospělé	Komunitní škola	1 lekce
Beseda – Zajímavosti našeho regionu	Dospělé	Komunitní škola	1 lekce
Beseda s kosmetičkou	Dospělé	Externistka	2 lekce

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

KŠ Bohdíkov byla založena na Šumpersku jako první škola tohoto typu. Jak jde vidět ve výše uvedených tabulkách je škola velmi aktivní a nabízí spousty příležitostí jak již k využití volnočasových aktivit pro děti a dospělé, tak ke vzdělání.

5.4 Dolní Studénky

Obec Dolní Studénky se nachází v okrese Šumperk, kraj Olomoucký, zhruba 3,5 km jižně od Šumperka. Žije zde 1 330 obyvatel.

Historie místního školství

První zmínka o škole je z roku 1800. V květnu roku 1828 položil tehdejší kurátor F.Hübl základní kámen nové školní budovy. Ještě téhož roku v září byla stavba posvěcena šumperským děkanem P. F. Siechrem. Budova školy byla přízemní a prvním učitelem se stal Antonín Vicenec. Škola byla tehdy jediná a scházeli se zde děti i z Třemešku, Králce a Plechů.

Z dochovaných zápisků vyplývá, že školu navštěvovalo v roce 1882 – 1883 celkem 153 žáků. Ve škole se za těchto dob vyučovalo na směny. V roce 1884 byla provedena přestavba, změnil se její vzhled a zvedla se o poschodí. Od roku 1886 – 1887 byla škola dvojtřídní a od roku 1907 – 1908 již trojtřídní.

V letech 1928 –1929 byla provedena další přístavba školy. V období okupace se počet žáků ještě zvýšil, neboť školu navštěvovali i žáci ze Šumperka. Na jaře roku 1940 dal odstranit tehdejší správce K. Hanig sochu J. A. Komenského s pomníkem která stála před budovou.

V době okupace sloužila škola nejen ke vzdělávání, ale také k ubytování zajatců. Pravidelné vyučování začalo po válce a to 1. 6. 1945 s počtem 102 žáků. Budova se opět začala opravovat v roce 1947, kde dostala novou omítku a nátěr oken. V průběhu roku 1973 – 1974 bylo vybudováno nové sociální zařízení a opravena celá střecha školy.

V roce 1997 se odstraněný pomník se sochou J.A.Komenského z roku 1940 opět vrátil na své místo před budovu školy a stojí zde do dnes.

5.4.1 Komunitní škola Dolní Studénky

Komunitní škola vznikla roku 2016 za účelem podpory volnočasových aktivit v obci. Spolek se také stará o podporu činnosti základní školy a obou mateřských škol. Komunitní škola kromě pravidelných kroužků pořádá jednorázové kurzy zaměřené na výtvarné a pracovní techniky a připravuje i vzdělávací přednášky. Dále ve spolupráci se základní a mateřskými školami organizujeme společné akce jako sběr starého papíru, tematické besídky a další.

Účelem komunitní školy je podpora výchovné a vzdělávací činnosti základní a mateřské školy a zprostředkování dobrovolných formálních či neformálních vzdělávacích a zájmových aktivit pro všechny občany komunity s hlavním cílem zvýšení kvality vzdělání a života v obci Dolní Studénky a v okolním regionu.

Komunitní škola nově uvedla blok a to univerzitu 3.věku, kde se budou senioři z obce a okolí vzdělávat formou 6 přednáškových bloků na téma „ASTROLOGIE“.

Vývoj aktivit od založení po současnost

Tabulka 18 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Dolní Studénky

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Jóga pro děti	MŠ, ZŠ	Alena Štolcová	1x týdně
Hra na klavír	MŠ, ZŠ	Zuzana Řeháková	Dle zájmu
Angličtina pro nejmenší	MŠ	Kamila Tichá	1x týdně
Dětské centrum	Děti 0 – 3 let	Olga Nevrlá	1x 14 dní
ZUMBA pro děti	MŠ, ZŠ	Šárka Elsnerová	1x týdně
Angličtina pro děti	ZŠ	Kamila Tichá	1x týdně
PILATES	ZŠ, Dospělé	Lenka Hodovská	1x týdně
JÓGA	ZŠ, Dospělé	paní Zimáčková	1x týdně
„Pár akordů na kytaru“	ZŠ, Dospělé	Vlasta Sršňová	individuálně, dle zájmu
ZUMBA	ZŠ, Dospělé	Šárka Elsnerová	1x týdně
Kurz na PC	Senioři	Ivana Třeštíková, Michal Bureš	1x týdně
Stabilizační a mobilizační cvičení	Senioři	Michaela Vernerová	1x týdně
Angličtina, Němčina,	Senioři	PONTIS Šumperk	1x týdně, dle zájmu

		o.p.s	
Trénování paměti	Senioři	PONTIS Šumperk o.p.s	1x týdně, dle zájmu
Univerzita třetího věku	Senioři	Emílie Průšová	1x 14 dní

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 19 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Dolní Studénky

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Jóga pro děti s využitím gym. míčů	MŠ, ZŠ	Alena Štolcová	1x týdně
Hra na klavír	MŠ, ZŠ	Zuzana Řeháková	Dle zájmu
Dětské centrum	Děti 0-3	Olga Nevrlá	1x 14 dní
ZUMBA pro mladší děti	MŠ	Šárka Elsnerová	1x týdně 1. hodina
ZUMBA pro starší děti	ZŠ	Šárka Elsnerová	1x týdně 1. hodina
Divadýlko	MŠ, ZŠ	Iva Janková	1x 14 dní
Tenisové hraní	ZŠ	Jiřina Valentová	1x týdně
Jízda na koni	ZŠ	p. Bureš	1x týdně 45 minut
Vaření	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Doučování	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně

Klub logických a deskových her	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hudebně-dramatický kroužek	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hra na kytaru	ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
PILATES	Dospělé a děti	Lenka Hodovská	1x týdně
PILATES	Dospělé	Lenka Hodovská	1x týdně
JÓGA	Dospělé	paní Zimáčková	1x týdně
„Pár akordů na kytaru“	Dospělé	Vlasta Sršňová	individuálně, dle zájmu
Tenis	Dospělé	Jiřina Valentová	individuálně, dle zájmu
Jízda na koni	Dospělé	p. Bureš	1x týdně
Kurz na PC začátečníci	Dospělé, Senioři	L. Gebauer	1x týdně v nové PC učebně
Kurz na PC pokročilí	Dospělé, Senioři	L. Gebauer	1x týdně v nové PC učebně
Nikdy není pozdě začít cvičit jógu	Senioři	Alena Štolcová	1x týdně
Trénování paměti	Senioři	PONTIS	1x týdně
Univerzita třetího věku	Senioři	Emílie Průšová	1x 14 dní

Pletení z papíru	Dospělé a děti	paní Rajsová	Jednodenní
Keramika	Dospělé a děti	Hana Janů	Jednodenní
Kurz první pomoci	Dospělé a děti	Roman Krupička	Jednodenní
Kurz líčení	Dospělé	Pavčina Haltmarová	Jednodenní
Vánoční tvoření	Dospělé a děti	Hana Janů	Jednodenní
Velikonoční tvoření	Dospělé a děti	Hana Janů	Jednodenní
Muzikoterapie	Dospělé a děti	Hana Mösnerová	Jednodenní
Bubnování	Dospělé a děti	Hana Mösnerová	Jednodenní

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tato komunitní škola venkovského typu je sice v začátcích, ale podle nabídky kurzů můžeme soudit, že škola nabízí spousty možností a to nejen pro děti, dospělé, ale i seniory. Podle mého názoru má komunitní škola dobře „vykročeno“ v 1. období fungování školy nabízela 15 kurzů a v současné době nabízí 32 kurzů. Jde vidět, že škola si jde za svým cílem a to podpořit a stmelit komunitu obce Dolní Studénky.

5.5 Vyhodnocení působení komunitních škol na Šumpersku

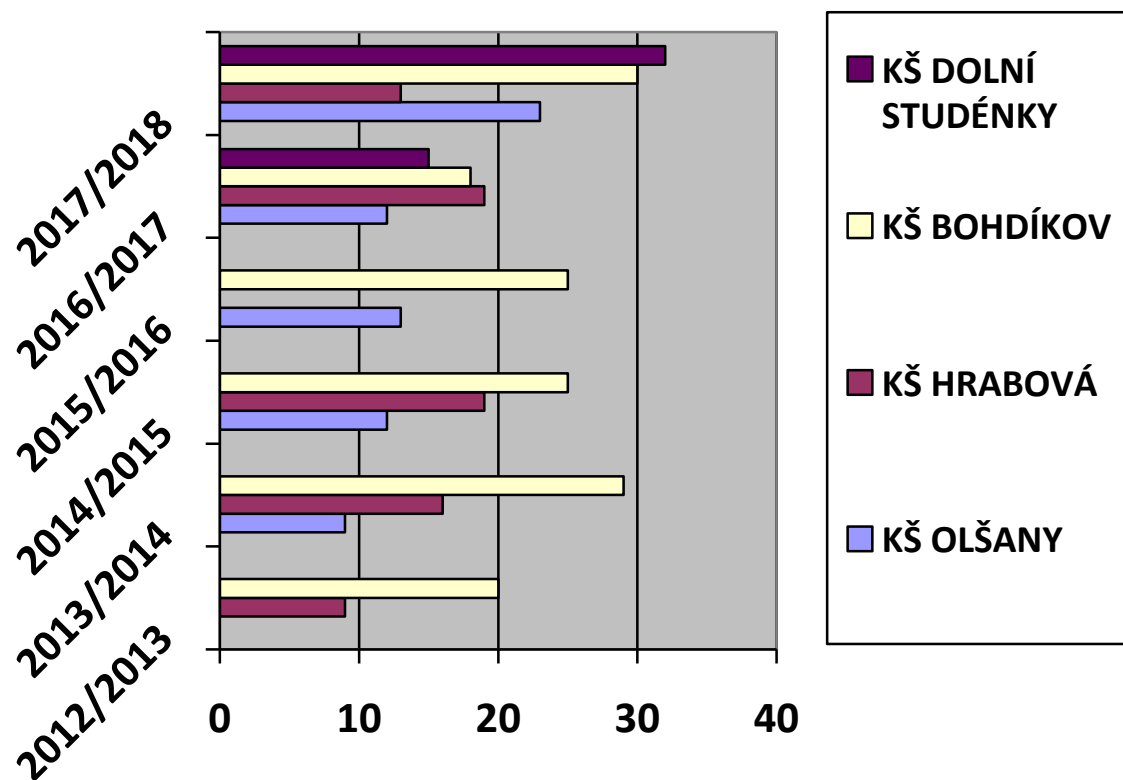
Venkovských komunitních škol na Šumpersku najdeme celkem 6 - výše uvedené školy, komunitní škola Hrabenov a dále k nim patří komunitní škola v Hoštejně, která byla založena v dubnu roku 2013. Bohužel je takto škola v současné době úplně neaktivní, proto jsem ji do svého výzkumu nemohla zařadit.

Když srovnáme výše uvedené venkovské komunitní školy na Šumpersku, dostaneme shrnující bilanci jejich současného stavu. Bylo zjištěno:

- 4 velmi aktivní VKŠ (nabízejí 8 a více kurzů)
- 1 neaktivní VKŠ (právě KS Hoštejn)

Při srovnání aktivních venkovských komunitních škol na Šumpersku zjistíme, že komunitní škola v obci Dolní Studénky nabízí nejvíce aktivit, jak v podobě kroužků pro malé děti, žáky školy, tak nabízí i přednášky a kurzy pro dospělé a seniory. Tato škola je založena teprve od roku 2016, před jejím založením se na prvním žebříčku ukazovala VKŠ v Bohdíkově, která do současnosti je velmi aktivní.

Graf 1 Srovnání aktivit VKŠ

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

6 Místní část obce a školství v Hrabenově

6.1 Obec Hrabenov

Hrabenov je malá vesnička, která patří pod obec Ruda nad Moravou. Nachází se nedaleko Šumperka, asi 7 km přes hrabenovský kopec. Vesnice má střední nadmořskou výšku 362 m n. m. a stoupá proti toku potoka směřujícího do Moravy a podél silnice z Rudy do Temenice a Šumperka. Celková rozloha činí 621 hektarů, v obci je pouhých 271 domů s počtem obyvatel 780.

Z historie obce víme, že Hrabenov je jednou z osad na Šumpersku, jež byly pojmenovány po Hrabišovi ze Švábenic a Úsova. O vesnici se poprvé zminil v roce 1480, v 16. století tvořila spolu s Českým Bohdíkovem malý statek, který byl v držení Tobiáše Prokopa z Velenic. Po roce 1848 byl Hrabenov připojen k soudnímu okresu Šumperk. Blízká poloha průmyslového Šumperka, papíren v Aloisově a Olšanech a průmyslových podniků v Rudě se pozitivně projevila v dynamice rozvoje obce. Po roce 1945 ještě vzrostla orientace Hrabenova na sousední obec Rudu nad Moravou a blízké okresní město. Od roku 1980 se stal Hrabenov součástí Rudy nad Moravou.

6.2 Vývoj místního školství

Před postavení školy v Hrabenově občané docházeli do blízké Rudy, kde škola byla vybudována v roce 1676. Koncem 18. století byla postavena v Hrabenově kaple, kde se lidé scházeli a označovali ji za střed obce. V této době také začíná první vyučování v soukromých domech. Budova školy byla postavena v roce 1820 a ihned začala její aktivita v rámci vyučování. O pár let později se začala budovat mateřská škola. Hrabenovská škola byla postupem času rozšířena na pětitřídní.

Základní škola v současné době poskytuje vzdělání žákům 1. - 5. ročníku. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání "Škola pro děti". Škola disponuje školní družinou, vlastní školní jídelnou a patří k ní i místní mateřská škola.

Prostřednictvím firmy MK Fruit s.r.o. se škola účastní projektu "Ovoce do škol" a mlékárna Hlinsko zprostředkovává projekt "Mléko do škol". V rámci projektu

„Recyklohraní“ se děti učí třídít odpad, provádí sběr drobného elektrozařízení a vysloužilých baterií.

Škola je také zapojena do projektu EU OP VVV Šablony pro ZŠ a MŠ Hrabenov, která podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, matematickou gramotnost, pregramotnost žáků ZŠ a dětí MŠ a čtenářskou pregramotnost dětí MŠ. Dále je z těchto zdrojů financována personální podpora v podobě školního asistenta pro ZŠ a MŠ.

Od roku 2015 je ZŠ a MŠ Hrabenov zapojena do projektu venkovských komunitních škol.

6.3 Komunitní škola v Hrabenově

Komunitní škola Hrabenov vznikla roku 2015 a nabízí volnočasové aktivity obyvatelům Hrabenova i ostatním občanům v okolí. Z nabídky si vyberou zatím pouze děti a mládež, ale do budoucna škola připravuje i nabídku pro dospělé i seniory.

Škola je střediskem, které je otevřeno komunitnímu životu, spolupracuje s místní základní i mateřskou školou a dalšími spolky a neziskovými organizacemi.

Posláním této venkovské komunitní školy je:

- snaha o smysluplné trávení volného času,
- setkávání místních obyvatel,
- podpora místní komunity,
- budování a kultivace obecního partnerství a místní komunity.

Tabulka 20 Nabídka aktivit pro školní rok 2016/2017 KŠ Hrabenov

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Divadelní kroužek „TAKITAK“	ZŠ	Komunitní škola p. Vohralíková	1x týdně

Logohrátky	MŠ, ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Angličtina pro nejmenší	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hra na hudební nástroj	MŠ, ZŠ	Manželé Dolečkovi	1x týdně
Příměstský tábor	ZŠ	Externista	1x ročně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Tabulka 21 Nabídka aktivit pro školní rok 2017/2018 KŠ Hrabenov

NÁZEV	KOMU JE URČENO	ORGANIZACE	FREKVENCE
Logohrátky	MŠ,ZŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hrátky s angličtinou	MŠ	Komunitní škola	1x týdně
Hra na hudební nástroj	MŠ,ZŠ	Manželé Dolečkovi	1x týdně
Divadelní kroužek „TAKITAK“	ZŠ	Komunitní škola p. Vohralíková	1x týdně
Příměstský tábor	ZŠ	Externista	1x ročně

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

V současné době komunitní škola Hrabenov nabízí 5 kurzů z čehož jeden je provozován sezóně a to je příměstský tábor. Ve srovnání s minulým rokem je škola na stejném místě, tím myslím, že její nabízené aktivity se nerozšířily. V dalších letech by ale ředitelka školy chtěla aktivitu KS rozšířit a přilákat tak více zájemců jak z řad rodičů, prarodičů a obyvatel místní komunity.

6.3.1 Zajištění komunitního vzdělávání na VKŠ Hrabenov

Pro dobré fungování venkovské komunitní školy je nutné zabezpečit aktivity a to personálně, finančně, organizačně a materiálně.

- *Personální zajištění*

Aktivity v této komunitní škole převážně zprostředkovávají pedagogové školy. Za nábor a kvalitu pracovníků zodpovídá koordinátor školy, kterým je paní ředitelka. Ne všechny nabízené aktivity dokáže tato KŠ zprostředkovat sama, a proto pobízí dobrovolníky jak z řad rodičů žáků, obyvatel obce, dobrovolníků a odborníků o zapojení do vedení aktivit.

- *Finanční zajištění*

O finanční zajištění se jedná především o financování osob zajišťující aktivity a o zajištění provozu, tj. světla, vody, tepla, úklidu a materiálů k činnostem. Na financování osob zajišťující aktivity získává škola z poplatků za nabízené aktivity. Další finanční přínos je od zřizovatele školy, který přispívá finance na provoz školy.

- *Organizační zajištění*

Organizační řád venkovské komunitní školy Hrabenov zajišťuje koordinátor (ředitelka školy), který velmi dobře zná provoz školy a činnosti školní družiny.

- *Materiální zajištění*

Jedná se o tzv. počítačové učebny, cvičební pomůcky, nástroje, učebnice, vzdělávací potřeby atd.. Materiální věci opět zajišťuje ředitelka školy.

6.3.2 SWOT analýza prostředí venkovské komunitní školy Hrabenov

SILNÉ STRÁNKY:

- zájem zdola
- nedostatek jiných příležitostí
- dobrá poloha školy
- technologické zajištění
- dobrá spolupráce KŠ s ZŠ i MŠ

SLABÉ STRÁNKY:

- nezájem o vzdělání
- mentální nepřipravenost
- nedostačující kapacita aktivit
- absence finančních zdrojů
- nedostatečná komunikace s účastníky
- personální zajištění aktivit

PŘÍLEŽITOSTI:

- získání nových zkušeností
- rozšíření spolupráce s jinými institucemi
- prezentace školy
- rozšíření vzdělání místní komunity

HROZBY:

- konkurence ostatních VKŠ
- nízká účast zájemců
- zvýšení nákladů

6.4 Šetření dotazovací technikou a rozhovory s koordinátory VKŠ

6.4.1 Rozhovory

Velmi důležitým šetřením pro moji práci byl rozhovor s koordinátory VKŠ na Šumpersku a s ředitelkou komunitní školy v Hrabenově paní Mgr. Hanou Hofschneiderovou. S paní ředitelkou jsem se pro rozhovor setkala dvakrát, jednou před vyhodnocením dotazníkového šetření mezi místní komunitou a podruhé po vyhodnocení dotazníků. Otázky, které byly kladeny při rozhovorus koordinátory komunitní školy

vychází z analýzy připravenosti a rozvoje venkovských komunitních škol podle MŠMT (příloha č.1).

6.4.1.1 Rozhovor s koordinátorem VKŠ Hrabenov.

Čím je komunita vymezena:

Paní koordinátorka bez váhání odpověděla, že komunita je vymezena svojí grafickou oblastí.

Na kterou oblast činnosti se komunitní škola zaměřuje:

Venkovská komunitní škola v Hrabenově se zaměřuje na rozšíření nabídky volnočasových aktivit nejen pro žáky školy a školy, ale i místní obyvatelé a obyvatelé z okolí.

Kdo se do organizace komunitních aktivit zapojuje:

Zjistila jsem, že do organizace komunitních aktivit a se zapojují pedagogové místní školy, zaměstnanci školy, ale i členové místních organizací.

Kdo činnosti koordinuje:

Koordinátorem místní venkovské školy je paní ředitelka, která se také zasadila o založení této školy.

Z čeho jsou činnosti financovány:

Od paní ředitelky jsem se dozvěděla, že činnosti jsou financovány převážně z poplatků aktivit, kdy tyto poplatky pokryjí mzdu převážně jen organizátorovi aktivit, na financování provozu samotné VKŠ se podílí zřizovatel školy a jiné finanční prostředky jsou z vlastních prostředků školy.

Jaké bylo třeba zajistit podmínky v oblasti materiálního a technického vybavení:

Paní ředitelka mi sdělila že se pro určité aktivity muselo nakoupit materiální vybavení v podobě cvičebních pomůcek, nástrojů, sešitů, vzdělávací potřeby atd.. Dále bylo za potřeby organizační zajištění, aby chod komunitní školy fungoval tak jak má.

Zřizovatel školy:

Komunitní škola má svého zřizovatele, tak jako ZŠ a MŠ a tím je obec Ruda nad Moravou.

Klienti komunitního vzdělávání ve Vaší komunitní škole jsou převážně:

Místní venkovská komunitní škola prozatím nabízí aktivity jen pro děti mateřské školy a žáky základní školy. Na aktivity ovšem nedochází jen místní děti, ale i děti z okolních vesnic.

Byla by pro komunitní školu zajímavá univerzita 3.věku?

Prozatím tu takto aktivita není aktuální, ale určitě se o ni do budoucna uvažuje.

Chystáte kurzy i pro dospělé?

Na tuto poslední otázku mi paní koordinátorka bezmyšlenkovitě a rázně odpověděla, že ne. Když jsem se jí zeptala proč tak rázně nechce zavést aktivity pro dospělé, odpověděla mi, že si myslí, že by o to občané obce neměli žádný zájem.

6.4.1.2 Rozhovor s koordinátorem VKŠ Bohdík

Na VKŠ v Bohdíkovi se mi velmi dobře spolupracovalo, paní předsedkyně sdružení, kterou je paní ředitelka Mgr. Alena Vokurková. Tako paní je velmi milá a laskavá a veškeré informace mi bez jakéhokoliv problému sdělila. Paní ředitelka se zároveň zajímala i o výsledky mého šetření a tak jsme se společně domluvily na pozdější setkání, kde výsledky šetření společně projdeme.

Čím je Vaše komunita vymezena:

Tak jak u všech těchto VKŠ na Šumpersku je místní komunita vymezená svojí geografickou oblastí.

Na kterou oblast činnosti se komunitní škola zaměřuje:

VKŠ se zaměřuje téměř celou populaci lidí v obci Bohdík a okolí. Déle se zaměřuje na vzdělávání mládeže, sportovní a pohybové aktivity pro děti, mládež a dospělé, podíl na plánování rozvoje obce i místní komunity.

Kdo se do organizace komunitních aktivit zapojuje:

Místní venkovská komunitní škola má velké zastoupení v obci a okolí proto se do jejich aktivit zapojují nejen pedagogové a zaměstnanci školy, ale také místní organizace, dobrovolníci z řad rodičů, z řad bývalých absolventů a ostatní členové komunity.

Kdo činnosti koordinuje:

Činnosti koordinuje ředitelka školy a koordinátorky.

Kdo je komunitním koordinátorem:

Místní venkovská komunitní škola má dvě koordinátorky, které spolu navzájem spolupracují. Koordinátorka paní Markéta Kuncová a paní Petra Drongová.

Z čeho jsou činnosti financovány:

Financování činností je převážně z výnosů komunitních aktivit, ze sponzorských darů, ale také z prostředků zřizovatele.

Jaké bylo třeba zajistit podmínky v oblasti:

Z oblasti materiální, bylo třeba zajistit účetní program, notebook, propagační materiály, kancelářské potřeby, Z technického vybavení – sídlo KŠ, vhodné místnosti a prostory k pronajmutí.

Zřizovatel školy:

Zřizovatel venkovské komunitní školy je stejný jako zřizovatel ZŠ i MŠ a tím je obec Bohdíkov.

Klienti komunitního vzdělávané ve Vaší komunitní škole jsou převážně:

Tato škola se pyšní tím, že její nabídka aktivit je v takovém rozsahu, že nabízí aktivity od malých dětí, až po seniory.

Jste spokojen/á s vývojem komunitní školy?

S vývojem VKŠ je paní ředitelka nadmíru spokojená, a to i většina obecních zastupitelů. Starosta obce o VKŠ prohlašuje, že finanční prostředky, kterými obec podporuje VKŠ, jsou nejlépe investované peníze v obci.

6.4.1.3 Rozhovor s koordinátorem VKŠ Olšany

Rozhovor s koordinátorkou VKŠ v Olšanech proběhl v příjemné atmosféře, s paní koordinátorkou je velmi dobrá komunikace, poskytla mi užitečné rady a sdělila zkušenosti z praxe.

Čím je Vaše komunita vymezena:

Po zjištění od koordinátorky VKŠ Olšany jsem se dozvěděla, že komunitní škola je vymezena svoji geografickou oblastí.

Na kterou oblast činnosti se komunitní škola zaměřuje:

Činnosti této VKŠ se převážně zaměřuje na široký okruh místních obyvatel a to v podobě volnočasových aktivit pro žáky školy a žáky z místního okolí, dále nabízí aktivity pro dospělé a seniory. Škola spolupracuje i s místními zájmovými organizacemi, rodinami a i se zřizovatelem školy.

Kdo se do organizace komunitních aktivit zapojuje:

Do chodu organizace se zapojuje celý učitelský sbor včetně zaměstnanců, dobrovolníků z řad bývalých absolventů a rodičů žáků. V podpoře VKŠ se zapojují i místní organizace.

Kdo činnosti koordinuje:

Činnosti školy organizuje především paní ředitelka.

Kdo je komunitním koordinátorem:

Koordinátorem venkovské komunitní školy je paní ředitelka školy Jana Kuchtíková.

Z čeho jsou činnosti financovány:

Nabízené činnosti této VKŠ jsou financovány z prostředků zřizovatele, z výnosů komunitních aktivit, z grantů a dále s prostředků místních sponzorů.

Zřizovatel školy:

Zřizovatelem školy je obec Olšany.

Klienti komunitního vzdělávání ve Vaší komunitní škole jsou převážně:

Na účasti vzdělávání a aktivit se podílí nejen místní komunita, ale i žáci a dospělí z blízkého okolí. Dále jsou aktivity směřovány jak na malé děti, tak se zde najdou i aktivity pro seniory.

Jste spokojen/á s vývojem komunitní školy?

Na tuto otázku paní ředitelka s úsměvem odpověděla, že je spokojená a zároveň mile překvapená za vysokou účast na nabízených aktivitách.

6.4.1.4 Rozhovor s koordinátorem VKŠ Dolní Studénky

Rozhovor s VKŠ v Dolních Studénkách proběhl přes telefonickou komunikaci. Byly mi sděleny potřebné informace na mé připravené otázky o VKŠ.

Čím je Vaše komunita vymezena:

Komunitní škola se vymezuje svoji geografickou oblastí

Na kterou oblast činnosti se komunitní škola zaměřuje:

VKŠ se zaměřuje na činnosti, které nabízí dětem, žákům, tak i rodinám a dospělým. Dále také spolupracuje s místními zájmovými organizacemi.

Kdo se do organizace komunitních aktivit zapojuje:

Do činností se zapojují pedagogové školy, zaměstnanci školy i ostatní místní dobrovolníci jak z řad rodičů, tak z řad místních organizací.

Kdo činnosti koordinuje:

Koordinací činností má na starosti ředitel školy.

Kdo je komunitním koordinátorem:

Koordinátorem VKŠ je paní Olga Nevrlá.

Z čeho jsou činnosti financovány:

Činnosti jsou financovány z výnosu aktivit venkovské komunitní školy a z prostředků sponzorů a zřizovatel.

Zřizovatel školy:

Zřizovatel je obce Dolní Studénky.

Klienti komunitního vzdělávání ve Vaší komunitní škole jsou převážně:

VKŠ se zaměřuje na celé okolí komunity a nabízí aktivity pro malé děti až po seniory.

Jste spokojen/á s vývojem komunitní školy?

Svým vývojem je tato VKŠ velmi spokojená.

6.4.1.5 Rozhovor s koordinátorem VKŠ Hrabová

Bohužel, jak již bylo zmíněno tak s VKŠ v Hrabové jsem nenavázala žádný kontakt, proto se rozhovor s koordinátorem školy neuskutečnil.

6.4.2 Šetření dotazníkovou technikou

Dotazník je kvalitativní výzkumná metoda, která slouží k přesnému zaznamenávání zjišťovaných informací. Pomocí dotazníku v rámci procesu písemného dotazování se získávají odpovědi od respondentů. Vzhledem k tomu, že nedochází k přímému kontaktu mezi osobou provádějící výzkum a osobou, která na otázky odpovídá, je nezbytné, aby byly všechny otázky jasně formulované tak, aby respondent otázce správně porozuměl.

6.4.2.1 Dotazníkové šetření

Cílem mého výzkumu je zjistit postoje místních obyvatel části obce Hrabenoava ke zřízení a působení místní školy jako komunitní. Zjistit, jak ji místní občané využívají a o jaké kurzy, kroužky, přednášky by měli zájem.

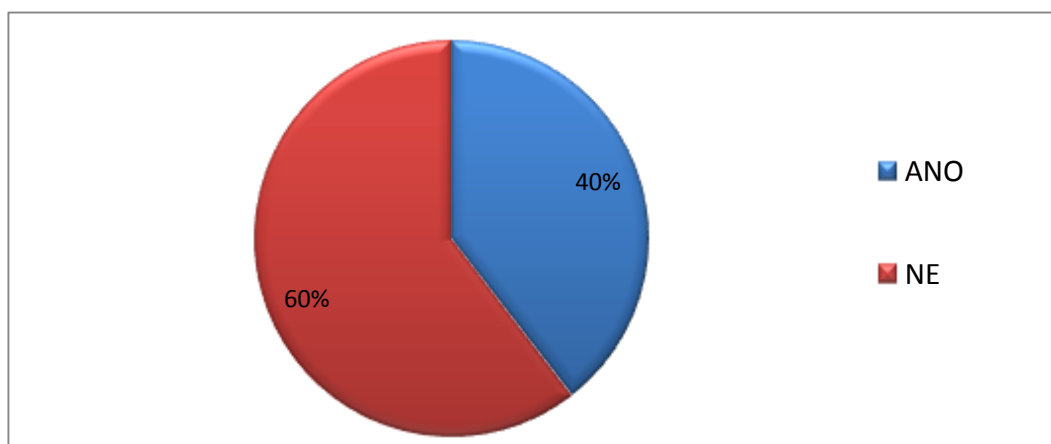
V rámci průzkumu, který jsem prováděla v první polovině října 2017 jsem oslovila místní obyvatele ve věku od 15 – 69 let a požádala je o vyplnění dotazníků (viz.příloha č.2). Měla jsem připraveno 100 kusů polostuktorovaných dotazníků jsem osobně předala místním obyvatelům, které jsem oslovila a poprosila je o vyplnění. Výběr dotazníků se uskutečnil 7 dnů po rozdáni a proběhl opět osobním způsobem. Obyvatele, které jsem nezastihla v místě bydliště odevzdaly dotazník na příslušné sběrné místo. Z již zmiňovaných předaných 100 kusů dotazníků se mi zpět vrátilo pouze 88 kusů.

Zpracované odpovědi jsem vyhodnotila, převedla do grafické podoby a určila procentuálně (viz. níže):

Zaznamenali jste, že místní škola je v programu venkovské komunitní školy?

Podle vyhodnocených dotazníků jsme zjistila, že více jak polovina dotazovaných obyvatel vůbec netuší, že místní komunitní škola je v programu venkovských komunitních škol.

Graf 2 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.1

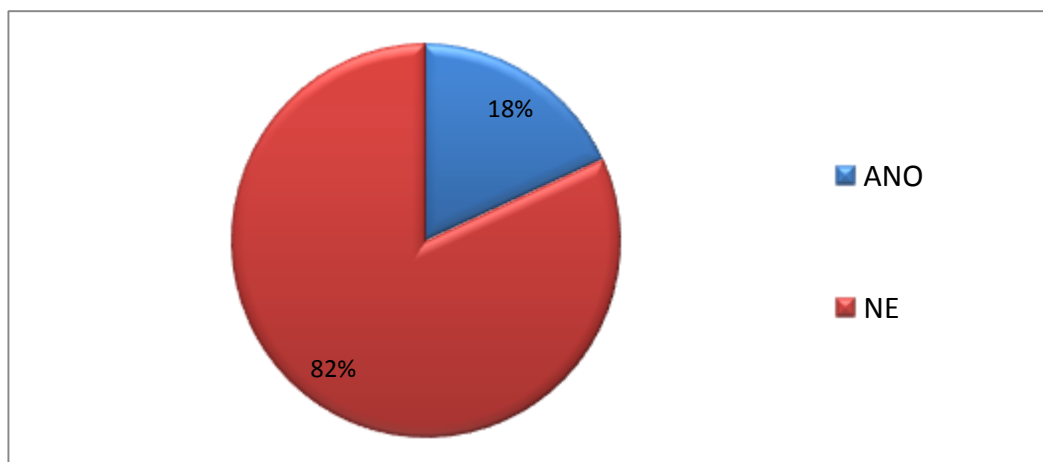

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Využil/a jste někdy nabídky kurzů/ kroužků/ přednášek komunitní školy?

Většina dotazovaných zatím nabízené aktivity místní venkovské komunitní školy nevyužívají.

Graf 3 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.2

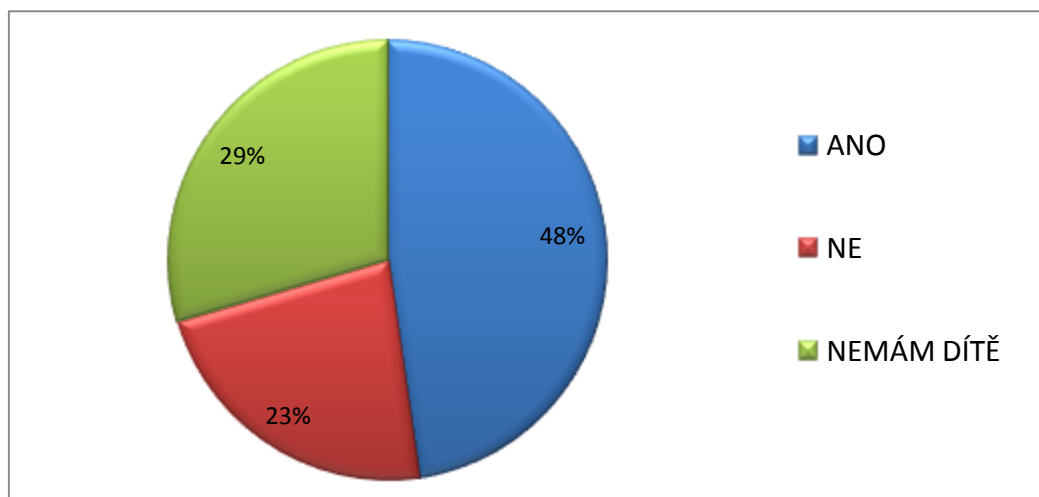

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Využilo Vaše dítě nabídku kurzů/ kroužků/ přednášek komunitní školy?

Bylo zjištěno, že téměř polovina dotazovaných, kteří mají děti, navštěvují a aktivně se zapojují do nabízených aktivit venkovské komunitní školy.

Graf 4 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.3

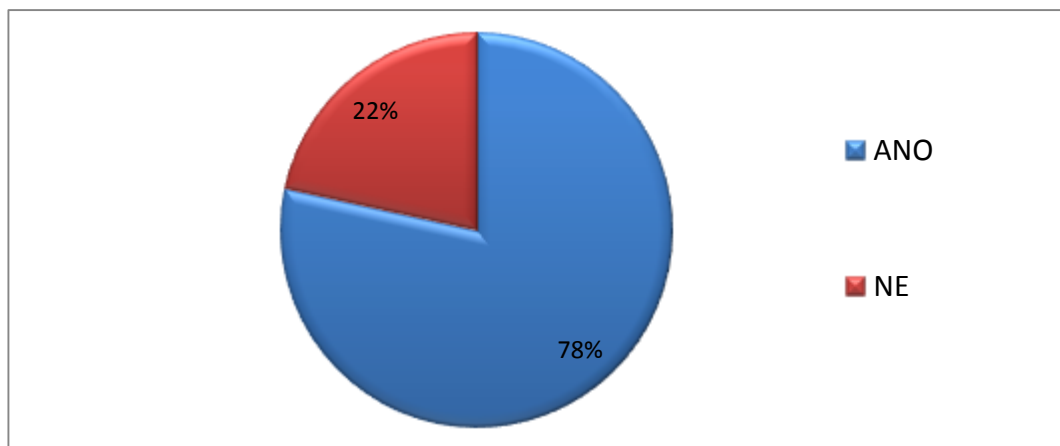

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Máte zájem o využívání aktivit KŠ v Hrabenově?

Převážná většina dotazovaných by měla zájem a využívala by nabízené aktivity venkovské komunitní školy, ale bohužel takto VKŠ zatím žádné aktivity pro dospělé a seniory nenabízí.

Graf 5 Dotazník – grafické zobrazení ot.č4

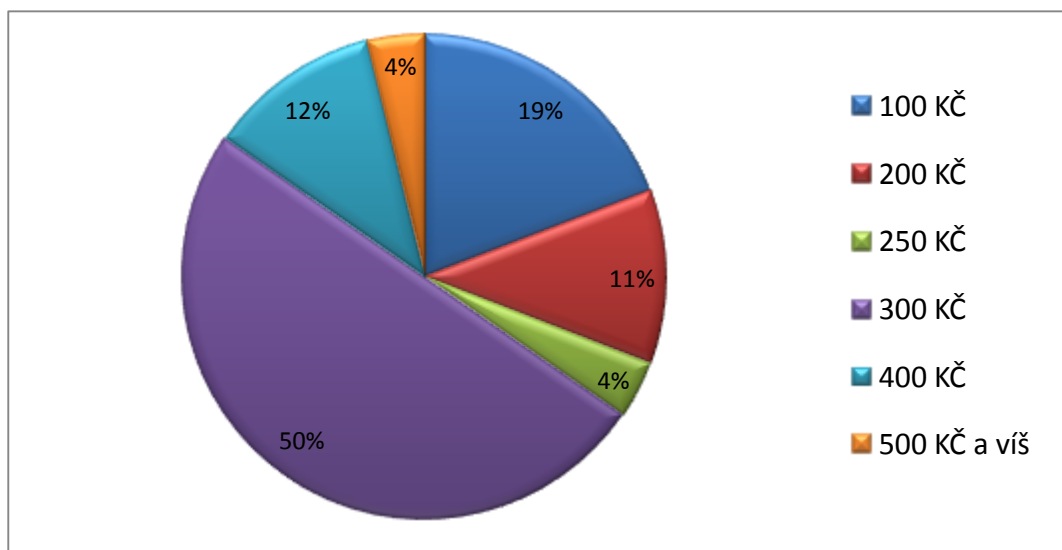

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jaká výše kurzového za jeden měsíc je pro Vás přijatelná?

Občané, kteří byli dotazováni by za měsíční aktivitu ve venkovské komunitní škole zaplatili v průměru 300 Kč.

Graf 6 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.5

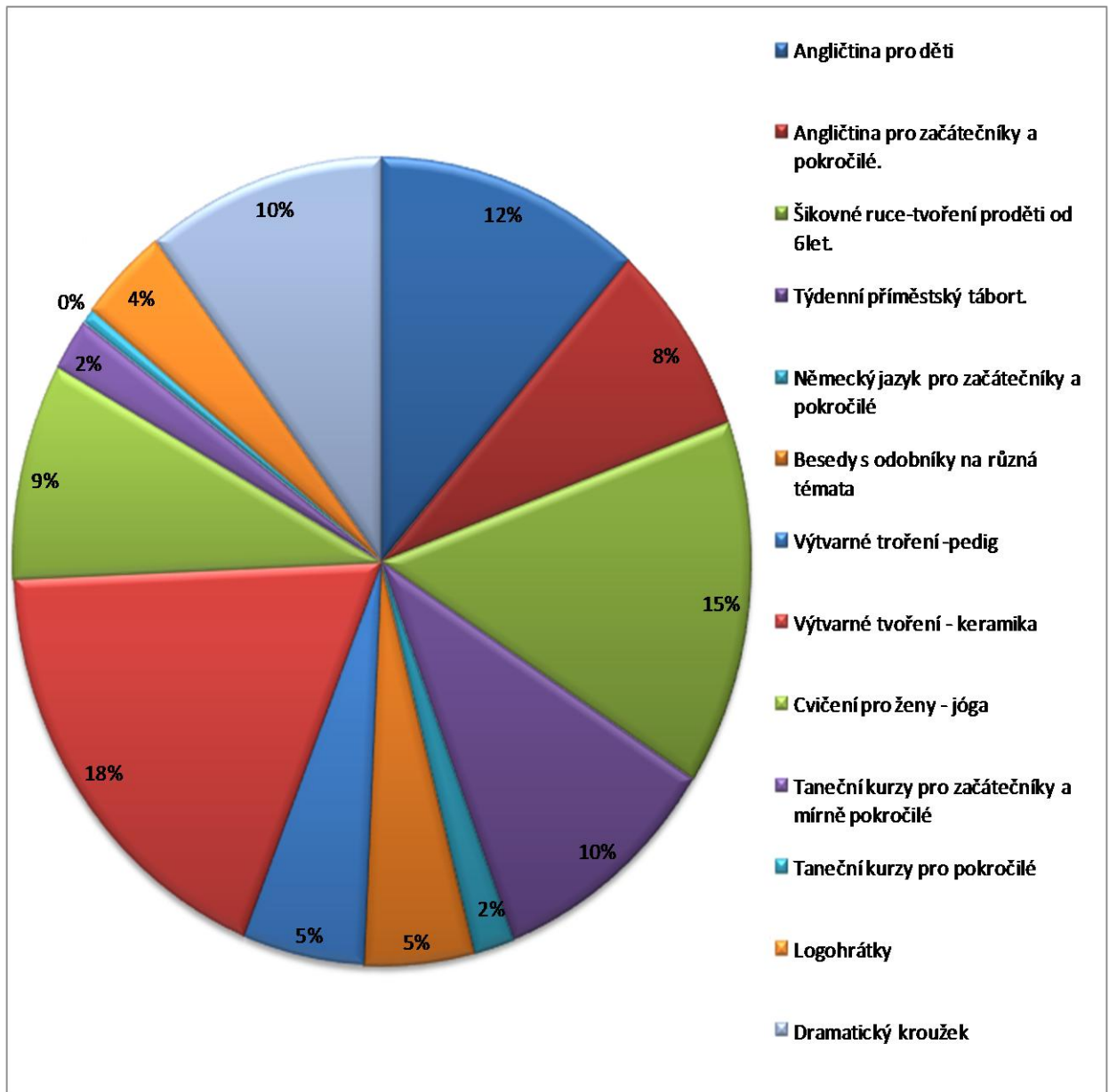

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Vyberte kurzy, o které byste měli zájem?

Jak bylo zjištěno, dotazovaní by měli velký zájem o mimoškolní pohybové aktivity, aktivity vzdělávacího typu, jako je anglický jazyk pro děti i pro dospělé, německý jazyk a besedy na různá témata.

Graf 7 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.6

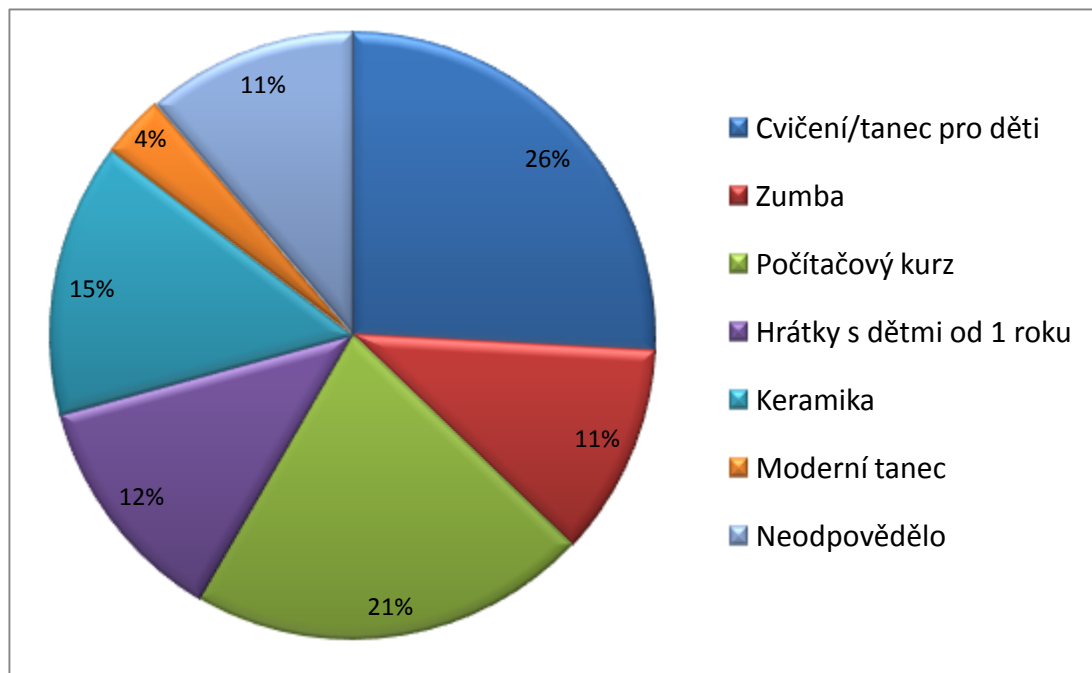

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Pokud máte zájem o jiný kurz, napište jaký:

Když si respondenti nevybrali z výše nabízených aktivit, tak měli možnost napsat aktivitu, o kterou by měli pro své děti i pro sebe zájem. Zjevný zájem projevili o cvičení / tanec pro děti, hrátky s dětmi od 1 roku, pohybovou aktivitu zumbu a počítačový kurz pro dospělé.

Graf 8 Dotazník – grafické zobrazení ot.č.7

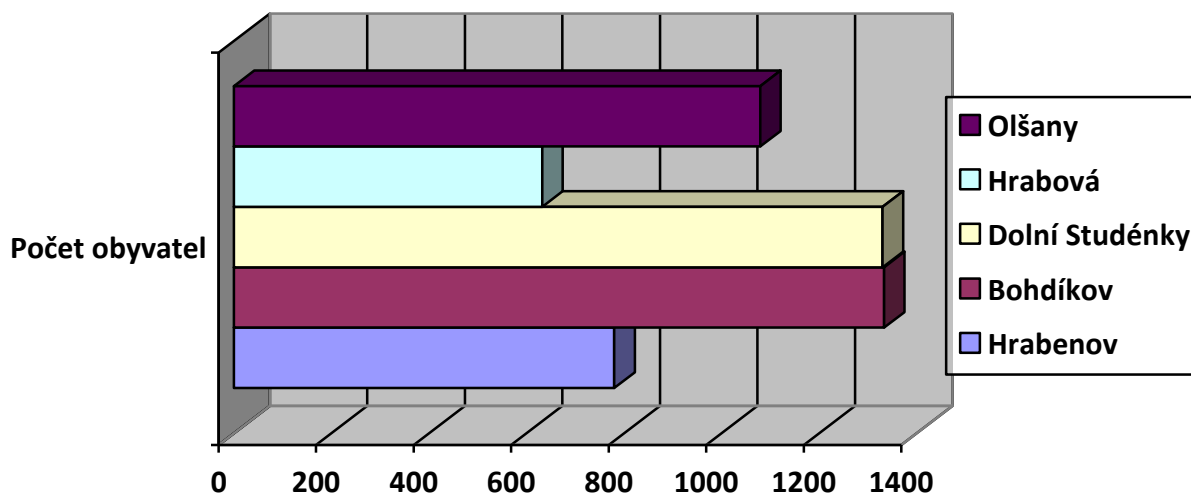
Zdroj: vlastní zpracování, 2017

6.5 Srovnání VKŠ na Šumpersku

Po podrobném zmapování aktivit jednotlivých venkovských komunitních škol na Šumpersku jsem došla ke zjištění, že počet nabídky se u každé školy liší. Může to být tím, že VKŠ je teprve v začátcích, nebo to může být tím, že v dané obci žije méně obyvatel a v neposlední řadě to může být způsobeno špatnou organizací koordinátora VKŠ. Pro podrobné představení jsem si ty to otázky zpracovala a dala do grafické podoby.

Počet obyvatel v jednotlivých obcích VKŠ na Šumpersku:

Graf 9 Počet obyvatel v obcích VKŠ

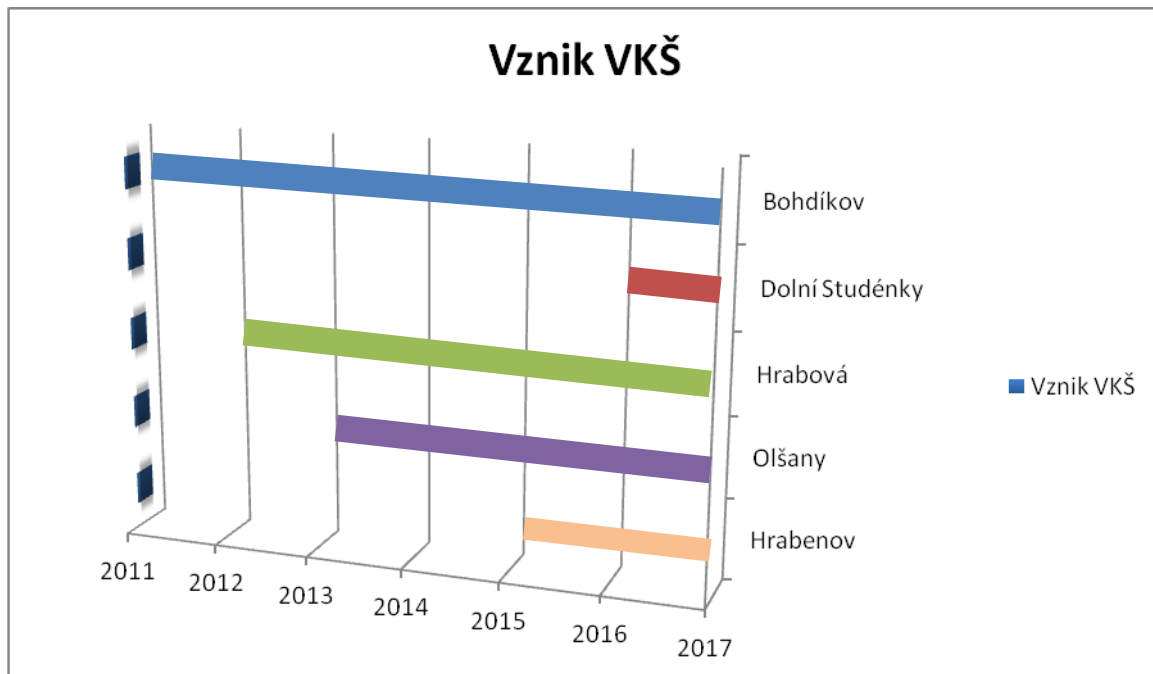

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jak můžeme s grafu vyčíst, venkovské komunitní školy v Bohdíkově a Dolních Studýnkách mají největší počet obyvatel v obci z ostatních venkovských komunitních škola na Šumpersku a tím pádem více příležitostí a účastníků pro své nabízené aktivity.

Působení VKŠ na Šumpersku:

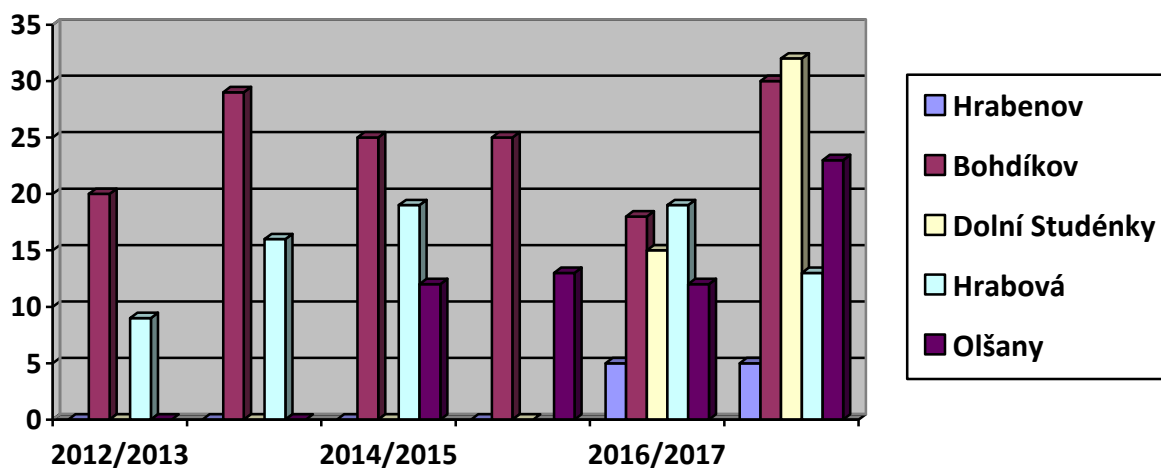
Graf 10 Založení jednotlivých VKŠ na Šumpersku

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Nabízené aktivity VKŠ na Šumpersku:

Graf 11 Srovnání aktivit VKŠ na Šumpersku

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jak jde vidět z grafu, který nám znárodňuje počet aktivit od založení jednotlivé venkovské komunitní školy na Šumpersku po současnost je VKŠ Dolní Studénky na

stupínku vedení. VKŠ v Dolních Studénkách byla založena za účelem nabídnout celé komunitě možnost vzdělávat se, bavit se či sportovat a využívat současně prostory a vybavení ZŠ a MŠ, tako škola je na svém vzrůstu, rok od roku její nabídka aktivit stoupá a komunita školu podporuje a navštěvuje. Další velmi aktivní VKŠ je škola Bohdíkov, která už má za své roky fungování vybudovanou komunitu uchazečů, kteří pravidelně tuto školu navštěvují. VKŠ v Hrabové vznikla o něco později než VKŠ v Bohdíkově a své fungování od začátku založení bylo velmi aktivní a místní komunitou vyhledávané a podporované. V současné době je tako VKŠ v poklesu svých nabízených aktivit. Další venkovské komunitní školy jsou „nové“, tím myslím, že na poli působnosti jsou krátce a to jak už jsem zjistila od roku 2015, kdy vznikla VKŠ v Hrabenově, která ovšem svými aktivitami nevzrůstá, spíše se drží na stejném místě. Další tzv. „novou“ venkovskou komunitní školou je škola v Olšanech, ta byla založena roku 2016 a okolí a komunita tuto školu velice přivítali. Škola v současné době disponuje 30 aktivitami a ve srovnání s jejím prvním rokem „života“, kdy škola nabízela 15 aktivit se dá říct, že tako VKŠ je na dobré cestě a prozatím velmi aktivní.

6.5.1 Podotazníkový rozhovor s koordinátorem školy v Hrabenově

S paní koordinátorkou VKŠ jsem se sešla v polovině listopadu, po vyhodnocení otazníkového šetření, který se zaměřoval na postoje a názory místních obyvatel k VKŠ v Hrabenově. Rozhovor proběhl prostřednictvím telefonátu a paní koordinátorka byla velmi milá a vstřícná k dotazovaným otázkám. Dotazovala jsem se na vyhodnocený dotazník, který jsem již předtím paní koordinátorce VKŠ zaslala k prostudování.

Dotazování se zaměřovalo na VKŠ a názor koordinátorky na postoj místních obyvatel na zdejší VKŠ (příloha č.3):

Představa fungování VKŠ před jeho založením:

Bylo mi sděleno, že paní koordinátorka si představovala propojení VKŠ s místními obyvateli a podporu místní komunity v mimoškolních aktivitách a ve vzdělání komunity.

Současná představa a spokojenost:

Podle paní koordinátorky je malý zájem o VKŠ a tak by chtěla zapojit více okolí do činností VKŠ.

Zajištění lektorů pro činnosti venkovské komunitní školy?

Po chvilkové odmlce přiznala paní koordinátorka, že mají velký problém se zajišťováním lektorů. Momentálně se do činnosti aktivit zapojují převážně pedagogové školy a jeden dobrovolník z řad rodičů.

Dále jsem zjistila, že paní koordinátorka nechce oslovit jiné lektory, než z řad místních obyvatel z důvodu malého finančního pokrytí.

Zapojení obce do činností a rozvoje VKŠ:

Paní koordinátorka mi sdělila, že obec se do činností a rozvoje VKŠ nezapojuje.

Spolupráce se zřizovatelem školy?

Tato odpověď mě zaskočila, protože s VKŠ zřizovatel nijak nespolupracuje, pouze jí schválila fungování, rozpočet a přispívá na provozní náklady školy.

Propagace VKŠ mezi místními občany:

Bylo mi řečeno, že paní koordinátorka se snaží o zviditelnění na webových stránkách a že si občané mohli povšimnout, když probíhal příměstský tábor na který vodili své děti. Byla zaskočena tím, že většina místní komunity neví o fungování a založení zdejší VKŠ

Založení nových aktivit, která občané postrádají:

Paní koordinátorka mi odpověděla, že pokud bude mít lektora nebo instruktora z místní komunity, tak je ochotna zařadit aktivity, které občané postrádají.

Dotazníkový výzkum a fungování VKŠ

Paní koordinátorka touto otázkou, která je založená na pocitech z výsledků výzkumu byla zaskočena a nevěděla, co má říct. Pochvíli mi ale sdělila, že ji mrzí přístup místních obyvatel k nabízeným aktivitám a že do budoucna by chtěla toto fungování a propojenost mezi VKŠ a místní komunitou zlepšit.

7 Závěr

Ve světě jak jsem již zjistila je podpora komunitních škol a komunitního vzdělávání na různé úrovni. V mnoha zemích se snaží o propojení školy a místních komunit, aby byly otevřené veřejnosti a jejich působnost rozšířena mimo vzdělávání dětí. Tyto snahy jsou na různém stupni vývoje a dostává se jim různé podpory ze strany veřejnosti, samospráv, ministerstev a vlády. Tam, kde se komunitní vzdělávání stalo běžnou součástí venkovského života, existuje velká podpora rozšiřování této myšlenky, není však snadné získat pro tento styl práce nezajímavé osoby nebo instituce. Je to dlouhodobý proces, který stojí velké úsilí, ale podle zkušeností, rozhodně stojí za to toto úsilí vynaložit.

Vize komunitního vzdělávání je daná – podpora rozvoje venkovských komunit.

V diplomové práci jsem oslovila pět venkovských komunitních škol na Šumperku a to komunitní školu Dolní Studénky, Hrabová, Olšany, Bohdík a Hrabenov. S komunitní školou, která je lokalizována v obci Hrabová jsem se snažila spojit, ale bohužel semnou nikdo nespolečně pracoval. Veškeré zjištěné informace o této venkovské komunitní škole mám tedy z veřejně dostupného portálu webových stránek komunitní školy Hrabová, veřejně dostupného materiálu a výročních zpráv dané školy.

Dále jsem svoji práci zakládala na venkovské komunitní škole v Hrabenově. Mezi hlavní problémy, pro úspěšné fungování venkovské komunitní školy Hrabenov, lze zařadit především malou propagaci venkovské komunitní školy mezi místní komunitou, tím pádem i malý počet zúčastněných na nabízených aktivitách. Dále omezené možnosti financí, nezájem zřizovatele a v neposlední řadě podle mého názoru špatně zvolený koordinátor.

V mé diplomové práci jsem využila metody rozhovorů pro získání informací o komunitních školách na Šumperku, kde jsem se dozvěděla nejen základní informace, ale i další potřebné informace o založení, fungování, zaměření a o úspěšnosti jednotlivých VKŠ. Další využitou metodou pro získání postojů a názorů na venkovskou komunitní školu v části obce Hrabenov jsem použila dotazníkové šetření mezi místními obyvateli. Z vyhodnoceného dotazníku jsem zjistila, že 82% respondentů o založení a fungování

VKŠ Hrabenov nemá ponětí. Podle dalších výsledků tohoto šetření je značný zájem o tuto komunitní školu a chtěli by ji svoji účastí na aktivitách podporovat.

Poslední výzkumnou metodou byl rozhovor s ředitelkou VKŠ Hrabenov, který navazoval na dotazníkové šetření mezi místními obyvateli. Bylo zjištěno, že paní ředitelka VKŠ je zároveň koordinátorkou a na organizaci aktivit se podílí aktivní účastí ve vedení kroužku pro děti.

Po důkladném zmapování postojů, názorů a potřeb místní komunity jsem došla k závěru, že většina místní komunity by měla velký zájem o využívání této školy, ale bohužel škola nabízí jen aktivity pro děti. Podle výzkumů by se místní komunita chtěla účastnit různých pohybových a vzdělávací aktivit a v neposlední řadě byl zájem i o různé besedy. Zavedením těch to aktivit by VKŠ zvýšila svůj počet návštěvníků a podpořila by tím obyvatelé ke vzdělávání.

Paní ředitelka VKŠ se do takových aktivit prozatím nepouštěla a po zjištění z rozhovoru by snad měla i zájem o rozšíření nabídky aktivit. Také ale přiznala, že nemůže sehnat lektory na aktivity. Podle mého názoru, je toto sdělení neaktuální. Jelikož já sama jsem bydlela do nedávna v této části obce a znám místní obyvatele, tak vím, že je zde hodně aktivních rodičů a dospělých, kteří by se na vedení aktivit mohli podílet. Nyní pracuji ve školce ve městě Šumperk, který je vzdálený jen pár kilometrů od části obce Hrabenov a zde je velmi hodně příležitosti k oslovení lektorů.

VKŠ v Hrabenově funguje teprve dva roky a svoji nabízenou aktivitou místní komunitu neoslovilo a nezaujalo. Podle mého názoru by se tato škola měla více zaměřit na propagaci VKŠ, aby se o ní dozvědělo i blízké okolí. Dále by měla paní koordinátorka využít již vyhodnocených metod od místní komunity a navázat na ně.

Podle výsledků šetření mezi občany Hrabenova se jeví, že občané o venkovskou komunitní školu jeví značný zájem a chtěli by školu svoji účastí podporovat. Podle rozhovoru s paní ředitelkou školy je komunitní škola v začátcích a v budoucnu chtějí nabízet více kroužku / kurzů jak pro děti, tak i pro dospělé a seniory.

Mám-li doporučit potřeby pro úspěšné fungování venkovské komunitní školy, tak bych doporučila každé této škole mít koordinátora, který se opravdu zabývá řízením a organizací

VKŠ. Tím mám na mysli, aby daný koordinátor nebyl ředitel/ka školy, protože toto vedení a řízení VKŠ je opravdu náročné a je zapotřebí velkou zodpovědnost. Ne že by to ředitelé či ředitelky nezvládly, ale jak víme, vedení základní i mateřské školy vyžaduje také velkou zodpovědnost, časovou náročnost a organizaci. Déle bych doporučila kvalitní propagaci této školyba to např.: webové stránky, odkaz na nástěnce školy, místní rozhlas, příspěvek na sociálních sítích, plakáty či uvítací letáky na obecní nástěnce a v neposlední řadě komunikace s místní komunitou

Na závěr bych chtěla dodat, že lidé svůj volný čas chtějí trávit různými aktivitami a sbližováním se s místní komunitou a v takovém případě by měla k těmto potřebám právě sloužit venkovská komunitní škola.

8 Seznam literatury

- BARTÁK, Milan. *Venkovská komunitní škola*. Masarykova univerzita, 2011, s. 28, s. 49.
- BLAŽEK, B. *Venkov, města, média*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. ISBN 80-85850-59-1.
- DOBEŠOVÁ, P. *Komunitní školy v České republice – současný stav a možnosti dalšího rozvoje*. Diplomová práce. Praha: FF UK- Katedra sociální práce, 2002, s. 12.
- ELIÁŠ, F. *Proč komunitní školy*. *Veřejná správa*, 2006, roč.17, č.6, s.23.
- ELIÁŠ, František a Jan FIALA. *Rada Národní sítě 2008. Výroční zpráva. 2008, 2008, 1-12*.
- ELIÁŠ, František. *Komunitní školy. Komunitní školy. 2008, s. 1-15*.
- GUTHOVÁ JARKOVKÁ, Zuzana. *Venkovské komunitní školy. Venkovské komunitní školy. 2016, s 1-18*.
- HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: Slon, 1997. ISBN 80-85850-45-1.
- KRBCOVÁ MAŠÍNOVÁ, Lenka, Tomáš JENÍK a Michal POLESNÝ. *Projekt komunitní školy. 2011, str. 3*.
- LAUERMANN, M. *Otevřená škola a lokální problémy. Moderní vyučování, 2001, roč.7, č.10, s.6-15*.
- LORENZOVÁ, J. *Komunitní vzdělávání a komunitní škola*. In *Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido, 2001, s.137-142. ISBN 80-7315-004-2.
- MŠMT, *Analýza škol majících zkušenost s naplňováním myšlenek komunitní školy – výtah ze studie, MŠMT, 2008*.
- NEUMAJER, O. *Slyšeli jste už o komunitním vzdělávání? Učitelské listy, 2000/01, roč.8, s.6-7*.
- Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, Mareš), 3.rozš.a a aktualiz. vydání, Portál, ISBN 80-7178-579-2, str. 271*.
- Quinn, J. *Ředitelské listy – Příloha Učitelských listů, č.4, 2007/2008, s.4. ISSN 1210-6313*.
- RÝDL, K. *Otevřená škola v obci. Státní správa a samospráva, 1997, roč.8, č.10, s.15*.
- SMOTLACHOVÁ, I. *Komunitní přístup a možnosti jeho pedagogického využití. Diplomová práce. Praha: FF UK, 2000*.
- ŠUBRTOVÁ, Lenka. *Transformace tradiční základní školy na školu komunitního typu*. Karlova univerzita Praha, 2006.
- VIK, V. *Plán rozvoje komunitního vzdělávání*. Praha: Nová škola, o.p.s., 2002.
- VIK, V. *Jak zavést komunitní vzdělání do školy*. Praha : Nová škola, o.p.s , 2007, str. 8-23.

Výroční zpráva KŠ Dolní Studénky. Dolní Studénky, 2017.
Výroční zpráva KŠ Bohdíkov. Bohdíkov, 2012.
Výroční zpráva KŠ Bohdíkov. Bohdíkov, 2013.
Výroční zpráva KŠ Bohdíkov. Bohdíkov, 2014.
Výroční zpráva KŠ Bohdíkov. Bohdíkov, 2015.
Výroční zpráva KŠ Bohdíkov. Bohdíkov, 2016.
Výroční zpráva KŠ Hrabenov. Hrabenov, 2016.
Výroční zpráva KŠ Hrabová. Hrabová, 2013.
Výroční zpráva KŠ Hrabová. Hrabová, 2014.
Výroční zpráva KŠ Olšany. Olšany, 2014.
Výroční zpráva KŠ Olšany. Olšany, 2015.
Výroční zpráva KŠ Olšany. Olšany, 2016.

Elektronické zdroje

Brána pro venkov [online]. [cit. 2017-09-12]. Dostupné z: <http://www.branaprovenkov.cz/historie>.

Komunitní škola. Komunitní škola [online]. Olšany [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.skola-olsany.cz/stranky/komunitni-skola>.

Komunitní škola Bohdík. Komunitní škola Bohdík [online]. Bohdík [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://ksbohdikov.webnode.cz/o-nas/>.

Komunitní škola Hrabnov [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://kshrabnov.webnode.cz/news/o-nas/>.

Komunitní škola Hrabová [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: http://komunitniskola.skolahrabova.cz/?page_id=18.

Olšany. Olšany [online]. Olšany [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.olsany.cz/index.php?a=cat.55>.

Obec Bohdík. Obec Bohdík [online]. Bohdík [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: http://www.bohdikov.cz/pdf/bohdikov_o_obci.pdf.

Obec Bohdík. Obec Bohdík [online]. Bohdík [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: http://www.bohdikov.cz/pdf/historie_obce.pdf.

Obec Hrabová [online]. [cit. 2017-10-28]. Dostupné z: <http://www.hrabova.cz/#>

ZŠ a MŠ Hrabová [online]. [cit. 2017-11-12]. Dostupné z: <http://www.hrabova.cz/menu/29-zs-a-ms-hrabova.html>

9 Přílohy

9.1 Seznam příloh

Příloha 1 Otázky pro rozhovor s koordinátory VKŠ	101
Příloha 2 Dotazníkové šetření pro místní obyvatel v části obce Hrabenov	102
Příloha 3 Rozhovor s ředitelkou VKŠ Hrabenov.....	104

Příloha 1 Otázky pro rozhovor s koordinátory VKŠ

1: Čím je Vaše komunita vymezena?

2: Na kterou oblast činnosti se komunitní škola zaměřuje?

3: Kdo se do organizace komunitních aktivit zapojuje?

4: Kdo činnosti koordinuje?

5: Z čeho jsou činnosti financovány?

6: Jaké bylo třeba zajistit podmínky v materiální a technické oblasti ?

7: Kdo je zřizovatel školy?

8: Klienti komunitního vzdělávání ve Vaší komunitní škole jsou převážně?

9: Byla by pro komunitní školu zajímavá univerzita 3.věku?

10: Chystáte kurzy i pro dospělé?

Příloha 2 Dotazníkové šetření pro místní obyvatel v části obce Hrabenov

Dobrý den,

jmenuji se Beáta Pavlů, studuji Provozně ekonomickou fakultu na CZU v Praze a do své diplomové práce shromažďuji informace o Vašem názoru a postoji k místní venkovské komunitní škole. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku. Dotazník je anonymní.

Předem děkuji Bc. Beáta Pavlů

Zaznamenali jste, že místní škola je v programu venkovské komunitní školy?

ANO NE

Využil/a jste někdy nabídky kurzů/ kroužků/ přednášek komunitní školy?

ANO NE

Využilo Vaše dítě nabídku kurzů/ kroužků/ přednášek komunitní školy?

ANO NE

Máte zájem o využívání aktivit místní venkovské komunitní školy?

ANO NE

Vyberte kurzy, o které byste měli zájem?

- Angličtina pro děti
- Angličtina pro začátečníky a pokročilé
- Šikovné ruce - tvoření pro děti od 6let
- Týdenní příměstský letní tábor pro děti od 6-15let
- Německý jazyk pro začátečníky a pokročilé
- Besedy s odborníky na různá témata
- Výtvarné tvoření - pedig
- Výtvarné tvoření - keramika
- Výtvarné tvoření - smaltovaný šperk
- Cvičení pro ženy- jóga
- Taneční kurzy pro začátečníky

- Taneční kurzy pro mírně pokročilé
- Taneční kurzy pro pokročilé
- Logohtátky – pro děti od 3 od 10 let
- Dramatický kroužek – pro děti od 4 let

Pokud máte zájem o jiný kurz, napište jaký.

(text)

Jaká výše kurzovného za jeden měsíc je pro Vás přijatelná?

(text)

Příloha 3 Rozhovor s ředitelkou VKŠ Hrabenov

Představa fungování VKŠ před jeho založením:

Představa pře založením byla taková, že místní obyvatelé budou spolupracovat s venkovskou komunitní školou. Budou navštěvovat naše nabízené aktivity jak v mimoškolních aktivitách, tak i a ve vzdělání.

Jaké jsou vaše představy teď, jste spokojená, nebo by jste chtěla něco zlepšit?

Myslím si, že ze strany komunity je velmi malý zájem o naši VKŠ.

Jak zajišťujete lektory pro činnosti venkovské komunitní školy?

Tak s tímto zajišťováním máme velké problémy. Chtěla bych lektory místní a těch tu je velmi málo. Momentálně se do činnosti aktivit zapojují převážně pedagogové naší školy a jeden z dobrovolníků z řad rodičů.

Podporuje, zapojuje se do rozvoje Vaší VKŠ obec?

Obec se do činností a rozvoje VKŠ nezapojuje.

Při založení VKŠ jste spolupracovala se zřizovatelem školy?

Zřizovatel školy mi schválila fungování, rozpočet a přispívá jen na provozní náklady školy.

Podle vyhodnoceného dotazníků, který byl vyplněn místní komunitou, jsem zjistila, že občané o fungování VKŠ nemají z 60% tušení. Jak to vidíte vy?

Snažím se o zviditelnění na webových stránkách a jinak si rodiče mohli povšimnout, když probíhal příměstský tábor na který vodili své děti.

Podle výzkumu by občané měli zájem o aktivity, které vaše VKŠ nenabízí. Přemýšlíte o jejich založení?

Pokud budu mít lektora nebo instruktora z místní komunity, tak ano.

Poslední otázka byla směřována na pocity z dotazníkového výzkumu a na to jak je spokojená s nynějším fungováním VKŠ?

Mrzí mě přístup místních obyvatel k nabízeným aktivitám, ale do budoucnosti bych chtěla propojenost mezi VKŠ a místní komunitou zlepšit.